

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

03.11.2020

§ 64

Päätös Peab Industri Oy:n Lahden asfalttiaseman ja kivenlouhinta- ja murskaustoiminnan ympäristöluvan muuttamisesta Vartiokallionkatu 2, Lahti

D/1382/11.01.00.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Ympäristönsuojelutarkastaja Jari Mäntylä, p. 044 416 2583

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää perusteluosassa esitetyn mukaisesti, että se myöntää Peab Industri Oy:lle muutoksen ympäristölupaansa valmistaa asfalttia 250 000 tonnia vuodessa 150 000 tonnin sijaan.

Toiminta voidaan aloittaa luvansaajan esittämästä perustellusta syystä ja mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta vakuutta vastaan, sillä luvan täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vakuuden asettaminen on tarpeen ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuuden suuruus on 10 000 euroa. Vakuus on asetettava ympäristönsuojelulain 59–61 §:n mukaisesti. Vakuuden edunsaajaksi on asetettava ympäristöluvassa osoitettu ympäristölupaviranomainen Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta ja se on suoritettava ennen toiminnan aloittamista.

Lautakunta muuttaa lupamääräykset 17 ja 18. Muilta osin Lahden Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan sekä Lahden seudun ympäristölautakunnan aiemmat päätökset pysyvät voimassa.

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa jäsen Jari Rissanen ehdotti, ettei lautakunta puolla asfalttiaseman asfalttimassan valmistusmäärän lisäämistä ennen kuin hajuhaittaa aiheuttavalle tuotantovaiheelle löydetään todennetusti riittävän hyvä ratkaisu rakennus- ja ympäristövalvonnan johtajan päätösesityksessä muutettujen lupamääräyksien 17 ja 18 (a, b, c, d ja e) mukaisesti.

Esitys raukesi kannattamattomana.

Perusteluosa

Peab Industri Oy (2977551-2) hakee muutosta Lahden kaupungin Järvenpään kylän korttelissa 990 tonteilla 3, 4 ja 5 (Karistontie 1) sijaitsevan asfalttiasemansa ympäristölupaansa (Lahden seudun ympä-

ristölautakunta 18.06.2013, § 49).

Lupaa koskevat aiemmat muutokset on tehty 29.4.2014 (§ 27), 28.4.2015 (§ 27), 8.8.2017 (§ 44) ja 5.2.2019 (§ 9).

Nyt haettava muutos koskee asfalttiaseman asfalttimassan valmistusmäärää. Asfalttiasemalle haetaan lupaa valmistaa 250 000 tonnia asfalttimassaa aiemman 150 000 tonnin sijaan. Toiminnalle haetaan ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

HAKEMUS

Luvanhakija

Peab Industri Oy (2977551-2), kotipaikka Helsinki
Karvaamokuja 2 a
00380 Helsinki

Luvanhakijan yhteyshenkilö

Maiju Räsänen
Ympäristöpäällikkö
Peab Asfalt
Karvaamokuja 2 a
00380 HELSINKI
Puh. 040 354 3360
maiju.rasanen@peabasfalt.fi
www.peabasfalt.fi

Asfalttiaseman yhteyshenkilö

Jorma Jäntti
Aluepäällikkö
Vartiokallionkatu 2
15160 Lahti
Puhelin:040 0495182
Sähköposti: jorma.jantti@peabasfalt.fi

Toiminta ja sen sijainti

Asfaltin valmistus sekä kivenlouhinta ja murskaus Kariston kaupunginosassa, korttelissa 17990 tonteilla 3, 4 ja 5 sekä osoitteessa Vartiokallionkatu 2, 15160 Lahti.

Lupamuutoksen hakemisen peruste

Asfaltin valmistus tärkeällä pohjavesialueella sekä ja yli 50 päivää kestävä kivenmurskaaminen ovat ympäristölupavelvollista toimintaa ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7e sekä 28 §:n mukaisesti.

Lupaviranomaisen toimivalta

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §:n kohdan 6 ja ympäristönsuojelulain 116 §:n perusteella lupaviran-

omainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Lahden ympäristönsuojeluviranomainen on rakennus- ja ympäristölupalautakunta.

Toimintaa koskeva lupa

Lahden seudun ympäristölautakunta on 18.6.2013 (§ 49) myöntänyt ympäristöluvan Lemminkäinen Infra Oy:lle asfalttiasemalle, kiven louhinnalle ja murskaukselle ja antanut päätöksen ympäristöluvan muutoshakemuksista 29.4.2014 (§ 27), 19.8.2014 (§ 57), 28.4.2015 (§27), 8.8.2017 (§ 44) sekä 5.2.2019 (§ 9). Lupa siirtyi Lemminkäinen Infra Oy:ltä yhdistymisen yhteydessä YIT Infra Oy:lle 1.2.2018, YIT Suomi Oy:lle 1.1.2019 ja edelleen YIT Teollisuus Oy:lle 1.7.2019. Peab Industri Oy:lle lupa siirtyi 1.4.2020.

Hakemuksen vireilletulo ja täydennykset

Hakemus on tullut vireille 23.4.2020 ja sitä on täydennetty 26.5.2020, 22.6.2020 sekä 24.6.2020.

Muutos, jolle haetaan ympäristölupaa

Asfalttiasemalle haetaan lupaa valmistaa asfalttimassaa 250 000 tonnia aiemman 150 000 tonnin sijaan.

Muutoksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset

Asfalttiaseman toiminta-aikoihin on haettu aiemmin useita muutoksia, jotka takaavat haetun muutoksen jälkeenkin riittävän toimintaajan. Nykytilassa asemalla on riittävät luvat esimerkiksi tehtävien töiden osalta. Asfalttiaseman toiminta-aikoihin ei haeta muutoksia. Asema valmistaa valmistettavat asfalttimassat nykyisten toiminta-aikojen rajoissa. Aseman tuotanto on hakijan mukaan tällöin tehokkaampaa ja samalla vältytään seisakeista tai aseman sammutus- ja käynnistysajoista.

Muutokset toiminnan ilmapäästöissä

Haettu muutos ei vaikuta kierrätysasfaltin hyödyntämismääriin asemalla eikä hakijan mukaan nosta näin suoraan ilmapäästöjen määrää. Kierrätysasfaltin hyödyntämismäärä riippuu asfaltinvalmistusmäärästä ja valmistettavista asfalttimassalaaduista. Kierrätysasfaltin käyttömääriin ei haeta muutosta.

Hajun hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota ja asema on varustettu hakijan mukaan savukaasupesurilla 11.5.2020. Pesurin asennuksen jälkeen asfalttiasemalla on tehty 20.5.2020 päästömittauksia Enwin Oy:n toimesta. Mittauksilla on varmistettu savukaasupesurin tehokkuutta hajupartikkeleiden poistossa.

Hakija on teettänyt mallinnuksen Peab Asphalt Oy:n Lahden asfalttiaseman hajupäästöjen leviämisestä. Mallinnuksen tuloksena arvioitiin hajupitoisuutta ja hajun esiintyvyyttä sekä näiden yhdessä aiheuttamaa viihtyvyyshaittaa. Haitan suuruutta verrattiin ulkomaisiin ohje- ja raja-arvoihin sekä Suomessa tehtyyn selvitykseen. Suomessa ei ole annettu ilmanlaadun ohje- tai raja-arvoja hajun viihty-

vyyshaitalle.

Peab Industri Oy on tilannut Lahden aseman lastausalueen ympärille suunnitellut huuvat, joiden on tarkoitus kerätä lastaustilanteessa syntyvät ilmapäästöt. Huuvat asennetaan asfaltin lastausalueelle sillojen kohdalle, jossa ne imevät lastauksen aikana massasta nousevan höyryn. Tämä kuuma ilma johdetaan savukaasupesuriin, josta se kulkee prosessin läpi piippuun ja poistuu savukaasujen mukana ilmaan.

Huuvat asennetaan heti kun se on mahdollista. Huuvien, savukaasupesurin sekä kuormien peittämisen avulla hakija pyrkii poistamaan hajuhaitat tuotannostaan mahdollisimman hyvin.

Muutokset toiminnan melupäästöissä

Toiminnasta aiheutuva melupäästö pysyy hakijan käsityksen mukaan jokseenkin aiempaa vastaavana. Tehdyn melumallinnuksen johtopäätösten mukaisesti toiminnasta aiheutuva yöaikainen melu jää selvästi alle yöajan ohjearvojen niin nykyisillä kuin kaavoitetulla uudella asuinalueellakin.

Melun lähteitä asfalttiaseman toiminnassa ovat kuormaaja, autoliikenne, kuivausrumpu, rummun imuri sekä polttimet. Melun luonne asfalttiaseman toimiessa on tasaista ja matalataajuisia.

Toiminnasta laadittu melumallinnus (Ramboll, 13.6.2017) osoittaa, että toiminnasta aiheutuva melutaso alittaa asetuksen 993/1992 melutason ohjearvoista mukaisen melun ekvivalenttitason päivä- ja yöohjearvon. Melumallinnuksessa asfalttiasema on mallinnettu toimimaan 24 h/vrk. Päiväajalle mallinnuksessa on huomioitu myös samalla kiinteistöllä harjoitettava louhinta- ja murskaustoiminta. Myös asfalttiaseman ympäristössä tehdyn melumittauksen (25.8.2015) perusteella toiminnasta aiheutuva melutaso jää alle yöaikaisen ohjearvon.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilläolosta tiedottaminen

Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävänä kuulutusaikana (1.7.-14.8.2020) ympäristölupaviranomaisella (Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta) Lahti-Pisteessä (Lahden Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18, 15140 Lahti). Hakemuksesta on ollut tilaisuus muistutuksen tekemiseen naapureilla ja niillä, joiden oikeutta tai etua hakemuksessa esitetty toiminta saattaa koskea. Myös muilla kuin asianosaisilla on ollut mahdollisuus ilmaista mielipiteensä asiasta.

Kuulutus on julkaistu 1.7.2020 ympäristölupaviranomaisen verkkosivuilla <https://www.lahti.fi/ajankohtaista/kuulutukset-ja-ilmoitukset>. Tiedoksisaannin on katsottu tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kyseisestä julkaisemispäivästä.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Lahden ympäristöterveysviranomaiselta sekä Lahden kaupungin maankäyttö- ja aluehankkeet –yksiköltä. Kuulemisaikana lausunnot toimittivat Lahden kaupungin ympäristöterveysviranomaisen ja maankäyttö- ja aluehankkeet-yksikkö. Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei toimittanut lausuntoa.

Lahden Ympäristöterveyden lausunto: Peab Industri Oy hakee muutosta asfalttiaseman asfalttimassan valmistusmäärään. Peab Industri Oy hakee asfalttiasemalle lupaa valmistaa 250 000 tonnia asfalttimassaa aiemman 150 000 tonnin sijaan.

Hakemuksen mukaan: ”Toiminnassa hyödynnettävän kierrätysasfaltin vastaanotto- ja hyödyntämismäärään ei muutoksella ole vaikutusta, vaan määrä pysyy aiemmassa 100 000 tonnia vuodessa. Myös muilta osin toiminta säilyy entisellään.”

Lähialueen asukkaat ovat valittaneet hajuhaitoista hakijalle sekä Lahden ympäristöpalveluille. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat n. 500-550 metrin päässä asfalttiasemalta koilliseen Kariston asuinalueella.

Hakija on teettänyt selvitykset: Kierrätysasfaltin hajupäästön karakterisointi (7.1.2020) ja Lahden asfalttiaseman hajumallinnus (16.6.2020).

Hajumallinnuksen mukaan asfalttia valmistetaan huhti-joulukuun (15.4.-15.12.) välisenä aikana arkipäivisin klo 05:00-22:00 välillä. Marraskuussa ja joulukuussa valmistetaan asfalttia vain, jos talvi on lauha. Pääosa asfaltista tehdään aamupäivisin. Asfalttiasemalla valmistettava asfaltti tehdään osittain kierrätettävästä asfaltista. Lahdessa kierrätysasfaltin osuus asfalttimassasta on n. 50 %.

Kierrätysasfaltin hajupäästön karakterisointi -selvityksen mukaan ”Asfalttiasemien haju on tyypillisesti sekoitus bitumin ja orgaanisten kaasujen hajua ja se muodostuu pölyn ja kaasun yhteisvaikutuksena. Rumpu-uunissa polttoaineen epätäydellinen palaminen aiheuttaa VOC-päästöjä. Asfalttiasemilla ympäristöön leviäviä hajupäästöjä muodostuu piippupäästöistä. Hajumallinnuksen mukaan kierrätysasfalttia valmistettaessa piippupäästö on hajujen osalta suurempi kuin uutta asfalttia tehtäessä.

Hajumallinnuksen mukaan selvää hajua kulkeutuu asuinalueille 1 % aseman käyttöajasta, kun taas ”lievempää, hajukynnyksen ylittävää hajua kulkeutuu lähimpiin vertailukohteisiin n. 6-10 % aseman käyttöajasta”.

Asfalttiaseman toiminta ei saa aiheuttaa terveydensuojelulain 1 §:ssä tarkoitettua terveyshaittaa lähialueen asukkaille. Asunnoissa ei saa esiintyä hajua siten, että siitä voi aiheutua terveyshaittaa.

Maankäyttö ja aluehankkeiden lausunto koskien Peab Industri Oy asfalttiaseman ja kivenmurskaamon ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista:

Alueella on voimassa 6.9.1984 hyväksytty asemakaava, jonka mukaan tontit on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi. Asuinhuoneistoja sallitaan ainoastaan kiinteistön hoidolle välttämätöntä henkilökuntaa varten (T-5).

Hakemuksen mukaan asfalttiaseman valmistusmäärän lisääminen tapahtuu nykyisten toiminta-aikojen rajoissa eikä vaikuta kierrätysasfaltin hyödyntämismääriin asemalla ja nosta näin suoraan ilmapäästöjen määrää. Myös toiminnasta aiheutuva melupäästö pysyy jokseenkin aiempaa vastaavana. Tehdyn melumallinnuksen johtopäätösten mukaisesti toiminnasta aiheutuva yöaikainen melu jää selvästi alle yöajan ohjearvojen niin nykyisillä kuin kaavoitetulla uudella asuinalueellakin.

Hajun hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota ja asema varustetaan savukaasupesurilla. Pesurin asennuksen jälkeen asfalttiasemalla tehdään päästömittauksia Enwin Oy:n toimesta. Mittauksilla varmistetaan savukaasupesurin tehokkuus hajupartikkeleiden poistossa. Bitumihuuruille ei ole erityisiä ilmanlaadun tai päästön raja-arvoja. Rikkivedyn ja muiden hajurikkijyhdisteiden hajukynnykset ovat matalia, joten ne haisevat jo pieninä pitoisuuksina suhteellisen voimakkaasti.

Asfalttiaseman toiminta on kasvanut koko ajan. Toiminta hyödyntää teollisuusrakennusten käyttöön tarkoitetun tontin tasaamisesta saatua kiviainesta ja hyvää sijaintia päätieverkon risteyksessä. Toimintaa on myös kehitetty ja kierrätysmateriaalin käyttö vastaa hyvin nykyajan tavoitteisiin. Toiminnasta aiheutuva melu on saatu hallintaan ja sekoittuu vilkkaan liikenneympäristön meluun. Hajuhaitta on suhteellisen uusi ilmiö ja sen hallinta on osoittautunut vaikeaksi. Kuten Enwin Oy:n selvityksestä ilmenee, pienikin haju tuntuu ja aiheuttaa näin merkittävää haittaa lähimmille asuinalueille.

Maankäyttö ja aluehankkeet ei puolla asfalttiaseman asfalttimassan valmistusmäärän lisäämistä ennen kuin hajuhaittaa aiheuttavalle tuotantovaiheelle löydetään riittävän hyvä ratkaisu.

Muistutukset

Hakemuksesta jätettiin kuulutusaikana 21 muistutusta.

Muistuttaja 1

Haluamme tuoda esiin ikävästi suurentuneet hajuhaitat, jotka tulevat Peab Industri Oy:n asfalttiasemalta. Emme toivo asfalttimäärien lisääntymistä, mikäli näitä hajuhaittoja ei saada poistettua. Hajuhaitat häiritsevät merkittävästi asumistamme Pakurikadulla.

Muistuttaja 2

Asfalttiasemasta tulee nyt jo hyvin häiritseviä hajuhaittoja Karistoon, joten missään tapauksessa tuotantoa ei voi lisätä ilman, että se vaikuttaa hyvin merkittävästi terveyteen ja asumisviihtyvyyteen.

Haju on erittäin epämiellyttävä, kuvottava ja häiritsevä. Sitä ei pääse minnekään pakoon. Kenenkään ei pidä joutua haistelemaan tuollaista hajua. Toivomme, että koko tehdas siirretään muualle, on aivan liian lähellä asutusta.

Muistuttaja 3

Peab Industri Oy:lta on hajuhaittoja jopa Karistonkadulle asti. Ei päivittäin mutta noin kerran viikossa esimerkiksi tällä viikolla palaneen/asfalttimainen haju oli sisätiloissakin.

Muistuttaja 4

Asumme Lahden Kariston Aurinkorinteenkadulla ja Karistonkatu 1 asfalttiaseman hajuhaitta on erittäin iso, jokapäiväistä elämää rasittava. Olemme vastaan tuotantomäärien lisäämisessä, emmekä tule hyväksymään sitä koska hajuhaitta on jo nyt laajentuvalla Kariston alueella erittäin merkittävä.

Aamut alkavat voimakkaalla päänsäryllä ja pahoinvointisuudella, olen joutunut olemaan myös poissa töistä tämän vuoksi. Tulemme tekemään tämän lisäksi listan koko alueen ihmisistä, jotta näin käsitämätön hanke ei tule toteutumaan.

Muistuttaja 5

Kuulostaa hyvin huolestuttavalta tuon Karistonkatu 1 asfalttiferman tuotantokapasiteetin nostaminen miltei puolella nykyisestä. Käryt ovat jo tällä hetkellä ajoittain melkoiset, eivätkä lienee nykyisestä vähene kapasiteetin mahdollisen lisäämisen myötä.

Toivon, että asuinalueen läheisyys huomioidaan suhteessa päästöihin ja lisäksi tehdään tarkat selvitykset siitä, millaisia mahdollisia terveysvaikutuksia päästöjen lisääntymisellä mahdollisesti olisi asukkaille. Huomioitavaa on myös asfalttiferman läheiselle pellolle tehty kaavoitus asuinrakentamisesta.

Muistuttaja 6

Vastustan Peab Asfalttiaseman toiminnan laajentumista. Kyseinen asfalttiasema Karistossa tulee siirtää muualle, se on asian ydin. Laajentuminen ei voi tulla kuuloonkaan. Kyseisellä käyttöasteella jo asema tekee lähiasukkaiden elämästä erittäin epämiellyttävää. Kun tehdas toiminnassa, useimmiten omalla pihallani ei ole pystynyt olemaan ulkona, eikä sisällä ilman että ilmaston on sulkenut kokonaan (ikkunat tietysti myös).

Viimeisimmät havainnot: 19.5. 08.00; 27.5. 13.00; 27.5 17.45; 26.6. 02.00; 1.7. 18.15

YIT kyseli vuosi sitten myös hajuhaitoista. Tein hajupäiväkirjan. Sain silloin kiitokseksi paneeliin osallistumisesta postissa YIT:n mittanauhalla. Nyt yrityksen nimi on vaihtunut. Jostain syystä haju on voimistunut myös. Lapseni on valittanut huonoa oloa, kun asfalttikäry on ollut täällä. Itselläni myös oireita hajun tullessa. Käry on todella häiritsevä ja pistävä. Hengittäminen erittäin epämiellyttävää silloin. Haju

kestää tunteja.

Aiemmin olin yhteydessä ympäristötarkastajaan. Kirjeenvaihdosta noin vuosi. Oli puhetta, että YIT oli rakentamassa korkeampaa piippua. On todennäköisesti tämä yritetty jo. Haju ei ole poistunut vaan vahvistunut, ehkä uuden toimijan kapasiteetin lisäämisen takia, en tiedä.

Asumismukavuuteen haju todella vaikuttaa, häiritsevästi. Kotona, sisällä, pihallani ja myös lenkillä läheisellä pururadalla. Hengittäminen on epämukavaa ja aiheuttaa huonon olon. Ilmanlaadun mittaus Lahden ympäristövalvonnan puolelta tulossa, uskoisin. Vaikka ei tulisi, asukkaiden oireilu ei tule poistumaan. Kyse ei ole pienestä hajuhaitasta.

Asema hakee myös näköjään laajennusta. Täysin käsittämätön tilanne kun tämä asema pitäisi ehdottomasti siirtää kokonaan pois näin läheltä asutusta. Toivon käytännön toimenpiteitä!

Lisäksi tästä on hyvä viranomaisien järjestää yleisötilaisuus, kun asia saadaan ratkaistua. Ympäristökaupungin on kuunneltava omia asukkaitaan, sekä toimittava myös. Tämä asfalttiasema tulee siirtää jonkin aivan muualle. Kiitos etukäteen ymmärryksestä ja huolen ja kamisesta käytännön tasolla.

Muistuttaja 7

Asumme Karistossa Pensaikkokadulla ja asfalttiaseman hajut ovat olleet jo nykyiselläänkin todellinen ongelma. Vastustamme valmistusmäärän nostamista. Mielellään näkisimme koko toiminnan lopettamisen alueella niin että se siirrettäisi paikkaan, jossa ei ole asutusta näin lähellä.

Pahin tapaus oli muutama viikko sitten kun talon asukas heräsi yöllä ja luuli talon olevan tulessa, kun sisällä haisi niin voimakkaasti. Onneksi talo ei ollut tulessa, mutta asfalttiaseman hajut olivat vallanneet sisätilat joka puolelta. Ei sinä yönä enää saanut nukkua hajujen ja järkytyksen takia.

Päivisinkin hajuja on useammin kuin kerran viikossa ja kun ne tulevat sisälle ei niiden poistamiseksi ole mitään tehtävissä. Ulkona haju on vielä voimakkaampaa.

Muistuttaja 8

Esitämme koko perhekunnan ja Aurinkorinteenkadun asukkaiden puolesta erittäin vahvan mielipiteen Kariston Peab asfalttitehtaan lupahakemuksesta. Tehdas tuottaa nykyään aivan kamalat hajuhaitat, niin ettei kevätsyky aikajaksolla voi kunnolla olla kotipihallaan. Se vaikuttaa myös terveyteen, mm. astman pahenemisena. Tämä nykyinen tilanne, saati tuotantomäärien dramaattinen nosto ei tule missään nimessä kysymykseen.

Toivottavasti kaupungin ympäristöasiantuntijat pistävät asukkaat ja veronmaksajat etusijalle, syrjempää kyllä löytyy teollisuustontteja, ei tehdasta voi laajentaa kasvavan asuinalueen vieressä!

Vaadimme että koko tehdas siirretään jonnekin muualle tai tuotantomäärät/valmistusmenetelmät palautetaan aiempaa (n.2009-2017) vastaaviksi.

Muistuttaja 9

Asun Karistossa, Purolaaksonkadulla ja Peab Industri Oyn asfalttiasema haisee häiritsevästi ajoittain jo nyt, haju tulee sisälle asti. Haju aiheuttaa huonovointisuutta ja päänsärkyä, joskus jopa keskellä yötä olen herännyt hajuun sen tunkiessa sisätiloihin. Tämän vuoksi en halua, että asfalttiasema nostaa tuotantokapasiteettiaan enää yhtään. Nykyisellä tuotantokapasiteetillakin mennään jo sietorajan yli.

Muistuttaja 10

Vastustan Peab Industri Oy:n hakemusta laajentaa asfalttiaseman tuotantomääriä entisestään.

Asumme Karistossa Kivrinteenkadulla. Kärsimme asfalttiaseman hajusta usein ja tuntuisi todella härskiltä toiminnalta Kaupungilta, jos samaan aikaan kaavoitetaan / luovutetaan uusia tontteja Kariston alueelta ja toisaalla annetaan asfalttiaseman pilata viihtyisän asuinalueen ilmanlaatua. Puhumattakaan siitä, että aseman tuotantomääriä lisättäisiin entisestään ja myönnettäisi lupia moiselle.

Tulee huomata, että tuotantomäärien kasvattaminen on suoraan verrannollinen myös raskaan liikenteen määrään aseman alueelta kohti valtavyöliä. Tämä taas lisää entisestään asfalttiaseman ohi kulkevaa koululais- ja työmatkaliikennettä ja muodostaa hallitsemattoman pulonkaulan.

Muistuttaja 11

Olemme asuneet perheeni kanssa Karistossa Aurinkorinteenkadulla vuodesta 2013 asti. Asfalttiaseman hajuhaittoja on esiintynyt silloin tällöin satunnaisesti, mutta viime syksynä tapahtui dramaattinen muutos. Viime syksynä hajua esiintyi useana päivänä viikossa aamusta iltaan. Otin silloin yhteyttä sekä YIT:lle että Lahden ympäristölupaviranomaisille. Minulle kerrottiin, että siirrettävän aseman poistuttua hajuhaitat poistuvat.

Tämä kevät ja kesä on ollut meille alueella asuville tuskainen. Aseman löyhkää on esiintynyt useana päivänä viikossa ja usein aamusta iltamyöhään. Haju on niin vahva, että se tuntuu sisällä ja ulkona. Talojen ilmastointi työntää hajut sisälle eli käytännössä hajua on myös yöllä. Haju on vahvaa ja häiritsevää. Eläminen alueella on tehty siedättömäksi!

Meillä Karistossa asuu paljon lapsia, tämä ei voi olla terveellistä heille tai meille vanhemmillekaan hengittää jatkuvasti tällaista ilmaa.

Hajupäiväkirjoja olen palauttanut sekä viime syksynä että tänä kesänä. Näiden päiväkirjojen tekeminen ei kerro absoluuttista totuutta, koska 1) kaikki asukkaat eivät niitä vaivaudu täyttämään 2) kesällä lomailtaan eikä voida hajuja 3) työpäivän aikana ei olla kotona

haistelemassa hajuja

Vastustan asfalttiaseman laajentamista, koska se jo nykyisellään aiheuttaa huomattavaa hajuhaittaa asiakkaille. Ilman laajennustakin tilanne on tällä hetkellä sietämätön ja koko asfalttiasema pitäisi sulkea ja siirtää kauemmaksi asutuksesta.

Muistuttaja 12

Vastustan ehdottomasti asuinalueemme välittömässä läheisyydessä sijaitsevan asfalttiaseman tuotantomäärien lisäämistä. Hajuhaittaa on selvästi jo nykyisillä määrillä, sen kasvattaminen varmuudella lisää haittoja. Osa alueemme (Aurinkorinteenkatu) asukkaista kärsii jo päänsärystä yms., kun hajut tulevat usein myös taloihin sisälle.

Tuotantomäärien lisäämisen sijaan vaadin asfalttiaseman lakkautusta tai siirtoa pois asutuksen läheltä. Eihän voi olla niin, että aseman sijainti jyrää asukkaiden terveyden ja viihtyvyyden, sekä heidän arvokkaiden asuntojen hinnan säilymisen?!

Alue lienee yksi kaupungin ja maakunnan vetovoimaisimmista ja sellaisena se tulee myös pitää! Asfalttiasemalle löytyy varmuudella parempikin paikka, joka ei häiriköi asumista. Vai miten tämän perustellette?

Tämä koko kuvio on räikeässä ristiriidassa Green Capital -asian kanssa. Muutenkin koen, että tämä asia pitää mennä kaupungin johtavien päättäjien tietoon ja mietintään! Alueen alkuperäiset asukkaat ovat lisäksi kertoneet, että aikanaan tontteja haettaessa ei asfalttiasemasta ole mitään hiiskuttu.

Haluamme aseman pois naapuristamme ja ihan minimissään tuotantomäärien pienentämistä tasolle, josta hajuhaittaa ei tule. Asiasta on tulossa alueemme yhteinen kirjelmä.

Muistuttaja 13

Haluaisin ilmaista huoleni ja vastustukseni liittyen Peabin suunnitelmaan laajennukseen ja tuotannon kapasiteetin kasvattamiseen asfalttitehtaassa, osoitteessa Karistonkatu 1. Asun itse melko etäällä tehtaasta, mutta sielläkin hajuhaitat tuntuvat välillä jo nykyisellä kapasiteetilla. Hajuhaittoja lisännee tehtaan lisääntyneen toiminnan ohella se, että puustoa on alueella hakattu runsaasti asuinalueen laajentuessa.

Mielestäni tuotannon lisäystä näin lähellä suurta (ja jatkuvasti laajenevaa) asuinalueetta ei pitäisi edes harkita. Arkea haittaavan tehtaan ylläpitäminen asuinalueen vieressä ei lähtökohtaisesti ole mielestäni ympäristökaupungin arvojen tai hyvän kaupunkisuunnittelun mukaista. Peabilla on muitakin tehtaita, muistaakseni esim. Kouvolaan menevän Lahdentien varrelle on juuri valmistunut yksi, ja tuotantoa pitäisi pyrkiä siirtämään näihin muihin toimipisteisiin, mikäli Kariston halutaan säilyvän ja kehittyvän.

Muistuttaja 14 (Salpausselän Luonnonystävät ry)

Salpausselän Luonnonystävät ry:llä on tiedossa, että Peab Industri

Oy:n asfalttilaitos osoitteessa Karistontie 1, Lahti on jo nykyisessä laajuudessa aiheuttanut epämiellyttäviä ja mahdollisesti jopa ihmisten terveydelle vaarallisia hajupäästöjä. Hajuhaittaa on ilmennyt Kariston suunnassa, koilliseen laitoksesta, lähimmät asuintalot sijaitsevat noin 550 metrin etäisyydellä laitoksesta Aurinkorinteenkadulla.

Luoteessa Tonttilan suunnassa on ilmennyt voimakkaita epämiellyttäviä asfalttiaseman hajuja, erityisesti korkealla mäellä Kokkokallionkadulla sijaitsevilla kerrostaloissa, ne sijaitsevat noin 1200 metriä laitokselta. Pekanmäen suunnassa on asuinrakennuksia, jotka sijaitsevat noin 1 km:n etäisyydellä laitoksesta. Tenavankadulta on tullut myös palautetta satunnaisista asfalttiaseman hajuhaitoista, etäisyyttä noin 1,7 km laitokselta.

Lupahakemuksessa liitteenä oleva hajujen leviämismallinnus perustuu laskennallisiin tilanteisiin laitoksen normaalissa toiminnassa. Mutta kuten selvityksen yhdessä kohdassa todettiin, laitoksessa oli juuri hajujen mittausajankohdassa toimintahäiriö, minkä johdosta hajupäästö oli hyvin korkea.

Laskennalliset mallit antavat teoreettista taustaa, mutta ennen ympäristöluvan myöntämistä toiminnan laajentamiseksi tulee tehdä kattavat asukaskyselyt koetuista asfalttiaseman hajuhaitoista ainakin Kariston ja Tonttilan asuinalueilla. Mikäli haittoja jo nykyisellä tuotantomäärällä on ilmennyt runsaasti, toimintaa ei tule laajentaa vaan pikemminkin tulee selvittää, miten hajuhaitat saadaan eliminoitua. Maanantaina 10.8.2020 ilmeni Tonttilassa ärsyttävää asfalttiaseman hajua aamulla 9 – 11, tuulisuunta oli idästä, siis asfalttiasemalta Tonttilaan.

Salpausselän Luonnonystävät ry:llä ei ole tiedossa, minkälaisia vaikutuksia asfalttiasemalla voi olla lähialueen luonnolle, marjantuotannolle sekä viljelytoiminnalle. Asfalttiaseman lähiympäristössä on virkistyskäytössä olevia metsiä, mansikanviljelyalueita ja hevostiloja. Asfalttiasema saattaa päästöillään aiheuttaa haittaa ja ekologisia häiriöitä. Ennen ympäristöluvan käsittelyä toiminnanharjoittajan tulee laatia ympäristö- ja luontoasiantuntijalla kyseiset selvitykset.

Edellä olevassa tekstissä on käytetty lupahakemuksessa ja ympäristölupakuulutuksessa ilmoitettua osoitetta Karistontie 1. Lahden kaupungin karttapalvelun tiedostoissa kyseistä osoitetta ei ole. Lienee joskus ollut, mutta karttapalvelu ilmoittaa osoitteeksi asfalttiasemalle Karistonkatu 3. Lieneekö muutkin tiedot ympäristölupahakemuksessa vedetty yhtä summittaisesti.

Hämeenlinnassa asutuksen lähelle sijoitetusta asfalttiasemasta on saatu huonoja kokemuksia. Ensi vuoden ympäristöpääkaupungiksi valitussa Lahdessa vallitsee kaupungin verkkosivujen mukaan osallistava yleiskaavamalli. Kariston alueen rakentuminen aivan asfalttiaseman viereen tai asfalttiaseman toiminnan laajentaminen lähelle olemassa olevaa asetusta on ristiriidassa näiden osallistavien toimintaohjeiden kanssa.

Salpausselän Luonnonystävät ry esittää kannanottonaan, että ympäristölupaa Peab Industri Oy:n toiminnan laajentamiseksi ei tule sallia osoitteessa Karistontie 1, Lahti.

Muistuttaja 15 (Kariston asukasyhdistys ry)

Peab Industri Oy:n asfalttiasema tuottaa Kariston asuinalueelle hajuhaittoja, jotka häiritsevät asukkaita erityisesti Aurinkorinne nimisellä alueella. Hajuhaitat ovat lisääntyneet kahden edellisvuoden aikana sekä voimakkuudeltaan että ilmentymistiheydeltään.

Alueen asukkaita huolestaa jo nyt häiritsevien hajuhaittojen lisääntyminen ja sen vaikutukset asumiseen, viihtyvyyteen ja terveyteen, jos lupa kapasiteetin merkittävään lisäämiseen myönnetään.

Jos Peab Industri Oy Kariston asfalttiasemalle myönnetään muutos ympäristölupaan, hajuhaittojen aiheutuminen ja leviäminen asuinalueelle on estettävä tehokkaasti.

Muistuttaja 16

Peab Industri Oy on hakenut lupaa tuotantonsa merkittävään kasvatamiseen. Kesän 2020 aikana jo nykyisestä tuotannosta on aika ajoin syntynyt selvästi vähäistä voimakkaampaa hajuhaittaa. Vaikuttaa, että jo kesällä 2020 tuotanto on todellisuudessa lisääntynyt selvästi aikaisempiin vuosiin nähden tai vaihtoehtoisesti tuotantoprosessissa on tapahtunut jotain sellaista muutosta, joka on pahentanut asfaltin käryä Kariston alueella.

Haju on tuntunut selvästi Kivrinteenkadulla saakka. Haju ei ole jatkuvaa, vaan jaksottaista. Ei kuitenkaan mitenkään harvinaista! Tuotannon kasvattamiselle kyseisessä toimipisteessä ei tule antaa lupaa ennen kuin jo nykyisen tuotannon hajuhaitat on saatu selvästi vähäisemmälle tasolle.

Hakemuksensa mukaan Peab Industri on tekemässä toimenpiteitä (huuvat sillojen kohdalle) hajuhaittojen vähentämiseksi, mutta niiden käytännön toimivuus tulee ensin todentaa riittävän pitkällä seuranta-jaksolla ennen tuotannon kasvattamisen mahdollistavaa ympäristöluvan muutosta.

Muistuttaja 17

1) Peab oy asfalttiasema tuottaa jo nykyisin merkittäviä hajuhaittoja pientaloalueelle ja näitä tulee vähentää esimerkiksi siirtämällä tuotantoyksikkö muualle.

2) Peab oy:lle ei tule myöntää lupaa kapasiteetin lisäykseen Kariston asfalttiasemalle.

Peab Industri Oy:n Kariston asfalttiaseman hajuhaitat ovat lisääntyneet viimeisen kahden vuoden aikana. Peab on lähettänyt alueen asukkaille "hajupäiväkirjoja" ja kyselyt asiasta 2019-2020. Yhtiölle on lähetetty sekä näiden lomakkeiden että useiden yksityishenkilöiden toimesta kirjelmiä, joissa ilmoitetaan huomattavista hajuhaitoista ja vaaditaan niiden vähentämistä. Osa asukkaista on lähettänyt myös sähköpostia suoraan Peabille, Lahden kaupungin ympäristötoimeen sekä ympäristöpääkaupunkihankkeen johtajalle.

Kesän 2019 hajuhaitat johtuivat Peabin edustajan mukaan tuotan-

nossa olleesta mobiiliasemasta ja sen piti olla väliaikainen. Huhtikuussa 2020 kyseltiin hajuhaitoista ja luvattiin huomioida mm säätiötoja (tuulensuunta) tuotannossa. Mitään muutosta parempaan ei ole tapahtunut, vaan kesällä 2020 hajuhaitat ovat entisestään voimistuneet.

Asfaltin käry tulee erityisesti aamuöisin taloihin sisälle, voimakkaimmillaan se herättää. Käryä on mahdotonta sulkea ulos, se tulee uusiinkin koneellisen, suodattimin varustetun ilmanvaihdon taloihin, joissa ei ikkunoita pidetä auki. Hajua on tietenkin myös ulkona, ja yhä useammin myös illalla. Alueen asukkaille tämä lisääntynyt haju on aiheuttanut mm päänsärkyä, migreeniä, pahoinvointia, unettomuutta ja astmaoireiden pahenemista.

Asfalttiaseman sijainti näin lähellä asuinalueita (etäisyys asemalta Aurinkorinne 3:een n 600metriä) on ylipäänsä kyseenalaista. Aiemmin vuosina hajuhaitta on kuitenkin ollut vähäisempi, mutta se on jatkuvasti viime vuosina lisääntynyt (sekä toistuvuus että määrä).

Nykyinen hajuhaittatilanne on tasoa, joka pitäisi huomioida tonttien rasiiteissa. Asfalttiaseman ympäristöhaitat vaikuttavat nykyisellään ja varsinkin suunnitellun lisäkapasiteetin osalta epäsuotuisasti alueen vetovoimaan, viihtyvyyteen ja jopa asuntojen arvoon.

Alueen asukkaiden tehtävä ei ole selvittää, mistä hajuhaitat johtuvat tai minä päivinä hajua on. Hajuhaittoja on vaihtelevasti, mutta kuitenkin useita kertoja viikossa. Ympäristöviranomaisen tulee valvoa ilmanlaatua ja toiminnan mahdollisia haittoja. Asuinalueen läheisyys on riski tällaiselle toiminnalle jo alunperinkin. Peab Industri oy Kariston asfalttiaseman tuotantokapasiteetin lisäämistä – sen mukana haittojen lisääntymistä – ei tule hyväksyä.

Alueen asukkaina vaadimme ehdottomasti, että Peab oy:lle ei myönnetä lisäkapasiteettia tälle sijainnille. Vaadimme lisäksi, että 2019 lähtien lisääntyneet hajuhaitat vähenevät/loppuvat. Kariston asukkaat (288 riviä sähköisessä allekirjoituslomakkeessa).

Muistuttaja 18

Tuotantoa aiotaan laajentaa merkittävästi asfalttiaseman toiminnan osalta. Asfalttimassan valmistukseen haetaan merkittävää lisäystä, valmistus nousisi 150 000 tonnista 250 000 tonniin vuodessa, korotus on yli 66 % nykyiseen toimintaan. Toiminta aiheuttaa jo nykyisillä tuotantomäärillä merkittävää hajua – että pölyhaittaa lähimmillä asuinalueilla. Lähimmät asunnot sijaitsevat n. 300 metriä toiminnasta.

Nykyisten Aurinkorinteen alueiden lisäksi lähialueelle on suunnitteilla asuinrakennuksia sekä liike- ja toimitiloja, jotka sijoittuvat myös noin 300 metrin läheisyyteen laitoksesta. Olemme erityisen huolestuneita hajuhaittojen sekä ulkoilman hiukkaspitoisuuksien lisääntymisestä.

Vuodesta 2019 alkaen hajuhaitta on ollut merkittävää, mistä on raportoitu ympäristöviranomaiselle säännöllisesti. Vuoden 2019 ympäristöluvan päivytyksessä on myönnetty lupa kierrätysasfaltin käsittelymäärän lisäykselle, aiemman 70 000 tonnin sijasta asemalla voidaan nyt käsitellä 100 000 tonnia (+ 42%) kierrätysasfalttia.

Kierrätysasfaltin hyödyntäminen asfaltinvalmistuksessa lisää ilmapäästöjä verrattuna asfaltin valmistukseen neitseellisestä kiviaineksesta ja bitumista. Asfaltin valmistus aiheuttaa PAH- ja TVOC-päästöjä, joita kierrätysasfaltin käyttäminen lisää entisestään. PAH-yhdisteet voivat ärsyttää ihoa, silmiä ja hengitysteitä. Samanaikainen UV-säteilylle altistuminen voi pahentaa iho-oireita.

Jotkut PAH-yhdisteet altistavat syöväälle. Heikon haihtuvuutensa vuoksi useat PAH-yhdisteet esiintyvät ilmassa pölyihin ja muihin ilman hiukkasiin sitoutuneina. Jo yksittäinen TVOC yhdiste voi olla haitallinen, mutta etenkin useamman yhdisteen yhteisvaikutuksena niiden tiedetään aiheuttavan terveyshaittaa. TVOC-yhdisteiden aiheuttamia terveyshaittoja ovat mm. silmien ärsytysoireet, limakalvojen ärsytysoireet ja päänsärky.

Ilmanlaatu voidaan kokea huonoksi tai hengitysilman koostumus poikkeavaksi myös silloin, kun TVOC-pitoisuus on huomattavan alhainen. Näin voi olla tilanteissa, joissa ilmassa esiintyy esim. pahanhajuisia yksittäisiä yhdisteitä. Laitokselta kantautuva haju on säännöllistä, epämiellyttävää ja selvästi tunnistettava aiheuttaen terveyshaittoja. Pahimpina hajupäivinä haju on kulkeutunut ilmanvaihdon kautta sisätiloihin, aiheuttaen mm. päänsärkyä.

Tuotantomäärien kasvaessa voidaan olettaa hajuhaitan lisääntyvän entisestään merkittävästi. Lähes poikkeuksetta tuulen suunnan ollessa asfalttiasemalta asutuksen suuntaan, asfalttiaseman ollessa toiminnassa, on hajuhaittaa esiintynyt asutusalueella. On lähtökohteisesti selvää, että laitos aiheuttaa laajasti hajuhaittaa, kun toiminnanharjoittajan toimittaman raportin mukaan piipusta mitatut hajupitoisuudet ovat olleet (20.5.2020) 39000 HY/m³ ja 23000 HY/m³.

Yleensä Suomessa hajua aiheuttavissa laitoksissa lupamääräysten raja-arvo hajuille on 1000-2500 HY/m³ (vrt. mm. biokaasulaitokset). Toiminnanharjoittajan esittämässä mallinnuksessa esitetään hajujen kulkeutumista teoreettisesti, joka ei kokemuksen perusteella vastaa todellisuutta, vaan haju saattaa olla hyvinkin voimakas.

Mallinnuksesta ei myöskään selviä onko mallinnuksessa käytetyt hajunäytteet otettu maksimituotantoaikaan, vai silloin, kun tuotantotaso on mahdollisimman pieni tai miten näytteenotossa on huomioitu kierrätysasfaltin osuus tuotannossa. Ilmeisesti mallinnuksessa ei myöskään ole huomioitu hajapäästöjä kuin osittain. Epäilemme, että osa hajupäästöistä kulkeutuu asuinalueelle hajapäästölähteistä, ei pelkästään piippupäästöinä.

Olemme myös pyytäneet laitokselta lupamääräysten mukaisia raportteja päästömittausten NO_x- ja hiukkaspitoisuustuloksia, niitä kuitenkaan saamatta siinä muodossaan, että vertailu ympäristölupa-arvoihin olisi ollut mahdollista.

Ympäristöluvassa todetaan seuraavaa: "Asfalttiaseman ulkoilmaan johdettavan poistokaasun hiukkaspitoisuus ei saa ylittää 50 mg/m³(n) kuivaa kaasua redusoituna 17 % happipitoisuuteen. Raja-arvoa katsotaan noudatetun, kun kolmen lyhytaikaisen mittauksen ka. kokonaismittausepävarmuus huomioiden ei ylitä asetettua raja-

arvoa.” ”Mittaukset on suoritettava sekä tavanomaista että uusioasfalttia valmistettaessa”. Mittausraporttien puuttumien aiheuttaa kysymyksen onko mittaukset tehty ja ovatko tulokset lupamääräysten mukaisia.

Vuonna 2013 myönnetyssä ympäristöluvassa (D/1603/11.01.00.01/2012) ympäristölautakunnan ratkaisussa kohdassa 2. todetaan seuraavalla tavalla: ”Murskaamista, poraamista ja rikutusta ei saa tehdä 500 metriä lähempänä asuinkiinteistöjä. (Vna 800/2010)”. Vuonna 2013 myönnetyssä ympäristöluvassa (D/1603/11.01.00.01/2012) toimijan näkemyksen mukaan hiukkaspäästöillä ei nähdä olevan pysyvää haitallista vaikutusta ihmisiin eikä ympäristöön. Kuitenkin on tiedossa, että hengitettävät hiukkaset (PM10) ja pienhiukkaset (PM2.5,) ovat ulkoilmassa peräisin palamisreaktioista, liikenteen, energiantuotannon ja teollisuuden päästöjen kaukokulkeutumasta ja katupölystä.

Kiviaineksen louhinnasta syntyy lisäksi kvartsipölyä (kiteistä piioksidia). Nämä hiukkaset kulkeutuvat ilmanvaihdon kautta asuntojen sisätiloihin. Ulkoilman pienhiukkasten on todettu lisäävän lasten ja astmaatikkojen oireita sekä hengitys- ja sydänsairaiden sisäänottoja sairaaloihin sekä kuolleisuutta. Kvartsin terveyshaitat liittyvät alveolijakeiseen pölyyn (hiukkasten halkaisija < 10 µm), joka kulkeutuu keuhkojen alveolialueelle ja voi aiheuttaa silikoosia sekä keuhkosyöpää.

Edellä esitetyn perusteella aiheutuu laitoksen haju- ja pölypäästöistä nykyiselläänkin Kariston pientaloalueelle NaapL:n 17§ ja YSL 5§ määrittelemää kohtuutonta rasiitusta. Kohtuutonta rasiitusta arvioitaessa tulisi huomioida laitoksen sijoittuminen kehittyvän pientaloalueen välittömään läheisyyteen.

Hajua tuottavan laitoksen hajupäästöjen kuormittavuutta pitäisikin arvioida eri tavoin, riippuen siitä onko laitos sijoitettu teollisuusalueelle vai pientaloalueelle. Eriyisen raskauttavaa pientaloalueella haju- ja ilmaantumisen on kesäaika, kun tonttien käyttöarvo vähenee ulkoilmassa olevan hajun takia. Haittojen toistuvuutta kuvaa ympäristöviranomaiselle tehdyt jatkuvat muistutukset hajuhaitoista.

Pahimmillaan hajun tunkeutuessa ilmanvaihdon kautta sisätiloihin ovat myös terveyshaitat olleet ilmeisiä. Mielestämme YSL 49§ mukaan ympäristöluvan muutoshakemukselle ei ole myöntämisperusteita. Lisäksi esitämme laitokseen kohdistuvan YVA-menettelyn aloittamista.

Muistuttaja 19

Vastustan Peab Oy:n hakemusta asfalttimassan valmistusmäärän nostamiseksi, syynä jo nyt olevat hajuhaitat, jotka kulkeutuvat asuin-tiloihin.

Tänä kesänä, 2020, Peab Industri Oy:n asfalttiasema on aiheuttanut voimakasta hajuhaittaa, joka kulkeutuu myös sisätiloihin, aiheuttaen päänsärkyä ja huonovointisuutta. Ensimmäisen kerran näin voimakasta haittaa esiintyi viime kesänä. Silloin asema oli YIT:n ja olimme myös heihin yhteydessä sekä vastasimme heidän kyselynsä haju-

haitoista.

Peab Industri lähetti tiedotteen 4.5.2020, jossa he pyytävät hajuhaittoista tietoja hajupaneelitutkimuksella. He myös ilmoittivat viime kesän hajuhaittojen johtuneen siirrettävästä asfalttiasemasta, jota ei enää käytetä. He myös kertovat hajuhaittojen olevan voimakkaimpia tuotannon käynnistämisen yhteydessä. Kuitenkin hyvin voimakas hajuhaitta oli mm. 1.7.2020 illalla ja alkuyöstä. Eli pitkän ajan jälkeen tuotannon käynnistämisestä.

He tiedottavat myös, ettei hajuhaitta ole terveydelle vaarallista. Pyyssin heiltä asiasta lisää tietoa, koska ainakin meillä hajusta on ollut terveydelle haittaa aiheuttaen päänsärkyä, huonovointisuutta sekä estäen nukkumista hajun ollessa voimakasta yöaikaan. (Hajun tultua sisälle, tuulettaa ei voi ennen kuin haju on lähtenyt ulkoa.) En saanut Peab Industrielta mitään lisäinfoa vaarattomuudesta.

Kuljemme aseman ohi pyörillä lähes päivittäin. Hajua on aseman kohdalla aina kun on tuotantoakin ja hajun kulkeminen meille riippuu tuulen suunnasta ja voimakkuudesta.

Tiedotteessaan 4.5.2020 Peab Industri ilmoittivat käyttävänsä hajupäiväkirjojen tietoja verratakseen säätietoja sekä tuotantoa ja näin entistä tehokkaammin pystyisivät minimoimaan hajuhaittoja. Naapurimme ehdotti asfalttiasemalle tuulen suunnan huomioimista tuotannon suhteen.

Asfalttiasemalta ympäristöasiantuntija Jame Welin ilmoitti sähköpostitse, etteivät he voi huomioida tuulta tuotannossaan, näin ollen hajuhaittaa on aina kun tuulen suunta osuu meille päin. Asialle on tehtävä jotain, koska asema on näin lähellä asuinalueita, viitisensataa metriä linnuntietä.

Tontin oston ja talon rakentamisen yhteydessä tällaista ongelmaa ei ollut, niin kuin ei ensimmäisinä asuinvuosina. Ihmettelemme, kuinka on mahdollista pitää, saati sitten lisätä tällaista tuotantoa asuinalueen vieressä?

Muistuttaja 20 (As Oy Kokkoketo, As Oy Kokkokallio ja As Oy Joutharju)

Lahden Kokkokallion asunto-osakeyhtiö Kokkoketo esittää kannanottonaan, ettei Peab Industri Oy:n toiminnan laajentamista nykyisessä osoitteessa Karistotie 1, Lahti tule hyväksyä tai sallia. Jo nykyisellään asfalttiaseman aiheuttamat hajuhaitat sekä ympäristölle että siellä asuvalle väestölle ja asukkaille tuottavat ilmeisiä epämiellyttäviä hajuja. Asemalta lähtevät hajuhaitat ovat runsastuneet, kun uusi yritys otti ohjat asemalla. Käry on lisääntynyt huomattavasti.

Hajupäästöt ovat aika-ajoin erittäin suuria ja korkeita ja ne ovat omalta osaltaan ratkaisevasti vaikuttamassa koko asuinalueen viihtyvyyteen ja elämisen mukavuuteen. Kasvavat hajuhaitat olisivat paitsi vaikuttamassa negatiivisesti asumisolosuhteisiin, niin myös alueella olevien asuntojen hintoihin. Green Cityssä hajuhaittoista kärsivien alueen asuntoja ei olisi kovin helppo kaupitella, saati markkinoida puhtaalla luonnolla ja raittiilla ilmalla. Erittäin konkreettisesti epämiel-

lyttävät hajupölyhdykset tuntuvat Tonttilan/Möysän kaupunginosien korkeilla asuinalueilla kuten Kokkokalliolla, Tulikalliolla, Joutsaassa ja osin myös Ruolassa.

Peabin lähes tuplaantuva, hakemuksessa oleva asfaltinkäsittely nostaisi hajuhaittoja rajusti entisestään. Yrityksen aiheuttamia ongelmia toistaiseksi puhtaalle luonnolle ja sen ekologialle ei ole tarpeeksi tutkittu. Ongelma-alueella on runsaasti puhtaita metsiä, marjastusalueita, vuokraviljelmiä ja alueen asukkaiden virkistyspolkuja sekä talviurheiluun soveltuvia kohteita. Kasvavat tuotantoluvut ja nousevat hajuhaitat olisivat entistä konkreettisempi uhka alueen virkistyskäytölle ja viihtyvyydelle. Se ei takaisi viihtyvyyttä vaan epäviihtyvyyttä, mikä ei liene kenenkään tahtotila.

Näin ollen näkemyksemme on, etteivät yrityksen laskennalliset mallinnuksetkaan ole olleet riittäviä ja totuudenmukaisia tai relevantteja toiminnan laajentamiseksi. Ennen ympäristöluvan myöntämistä on syytä kartoittaa alueella olevien asukkaiden mielipiteet hajuhaitoista ja niiden vaikutuksista asuinympäristölle. Kuulla niitä, joita asia konkreettisesti koskee.

Edellä mainituin argumentein katsomme, ettei ympäristölupaa Peab Industri Oy:n toiminnan laajentamiseksi tule sallia Karistontie 1 osoitteessa olevassa yhtiössä.

Muistuttaja 21

Peab Industri Oy hakee muutosta olemassa olevaan ympäristölupaan asfalttiasemalle, joka sijaitsee Järvenpään kylän korttelissa 990 tonteilla 3, 4 ja 5, os. Karistontie 1. Muutos koskee asfalttiaseman asfalttimassan valmistusmäärän nostamista aiemman 150 000 tonnin sijaan 250 000 tonniin.

Ehdotan että lupa anomus lykätään siihen asti, kunnes ilmaan pääsevät hajuhaitat saadaan korjatuksi ja todetuksi toimivaksi mittaus tuloksin.

Asfalttiaseman haju kantaa Ruolankadun asuinalueelle usein. 2,5 km päähän asfalttiasemasta, aivan Upon mäelle saakka. Sekä hajua on esiintynyt 4,5 km päässä Launeen-perhepuistolle saakka. Haju on epäpuhtaan pakokaasun hajuista, bitumin- ja asfalttimassan hajuista.

Esitän että bitumihönkä poistetaan jollain keinoin. Esimerkiksi polttamalla tai suodattamalla. Asfalttimassan lastaus tapahtuu suljetussa tilassa niin että siitä ei pääse hajuja ympäristöön. Nämä hajut on suodatettava jotenkin ennen ulkoilmaan pääsemiseksi.

Minulle asfalttiaseman hajut tuottavat ajoittain hengitys vaikeuksia. Joudun ottamaan astmalääkettä aamuisin aina kun hajua esiintyy, koiran ulkoilutuksen ja kun menen töihin polkupyörällä.

Asuinpaikkaa on mahdollista vaihtaa, mutta työnantaja ei vaihda asemapaikkaa tämän takia joudun kärsimään hieman hajuista.

Valitukset

Vuosi 2020

Hakijan Peab Industri Oy:n Vartiokalliokatu 2:ssa sijaitsevan kiinteän asfalttiaseman toiminnasta toimitettiin ympäristölupaviranomaiselle yhteensä 14 valitusta/ilmoitusta 26.6 - 21.7.2020. Lupaviranomainen on jätti hakijalle 22.7.2020 selvityspyynnön tehdyistä valituksista.

Hakijan selvityksen mukaan kaikista ajankohdista paitsi 13.7.2020 oli ilmoitettu myös Peab Industri Oy:lle. Selvityksen mukaan aseman henkilökunta on käynyt useita kertoja Kariston asuinalueella tutkimassa hajuhaittaa saatujen ilmoitusten perusteella, mutta hajuhaitan on todettu olleen lyhytaikainen ja hyvin paikallinen, eikä sitä ole ehditty havainnoida.

Hajuhaittaa on myös tarkkailtu aseman välittömässä läheisyydessä ja henkilökunnan arvion mukaan tänä vuonna käyttönotetuilla menetelmillä on ollut selvästi vaikutusta. Asemalla on ollut savukaasupesuri käytössä 11.5.2020 alkaen ja pesurin geelilevyjä on vaihdettu 1,5 kk välein, kuten laitteiston käyttöohjeissa suositellaan.

Asemalla on käytetty bitumin sekaan sekoitettavaa hajunneutralointikemikaalia 10.6.2020 alkaen. Myös tämän vaikutus on ollut aseman henkilökunnan mukaan huomattava.

Heinäkuun alussa aseman lähellä oli moottoritien päällystystyömaa ja tämä on voinut aiheuttaa asfaltin hajua myös Kariston asuinalueelle. Asema on ollut suljettuna 20. – 29.7.2020 huoltotöiden vuoksi, joten 21.7.2020 ilmoitettu hajuhaitta ei ole voinut olla Peab Asfaltin asemalta peräisin. Noin 2 km päässä Kariston asuinalueesta on myös toinen asfalttiasema.

Toukokuussa aseman toiminnasta tiedotettiin kaikkiin postinumeroalueen talouksiin, eli noin 800 talouteen. Kirjeessä toimitettiin hajupäiväkirjalomakkeet ja palautuskuori. Hajupäiväkirjoja on palautunut yhteensä 8 kpl ja alustavan analyysin perusteella hajuhaittaa on ilmoitettu vähemmän kuin viime syksynä toteutetussa vastaavassa kyselyssä.

Vuosi 2019

Hakemuksen osana on edellisen luvanhaltijan YIT Teollisuus Oy:n teettämä selvitys Kierrätysasfaltin hajupäästön karakterisointi”, jossa Enwin Oy selvitti syksyllä 2019 viiden YIT-Teollisuus Oy:n asfalttiaseman piipun hajupäästön koostumusta. Mittauskohteina olivat mm. Lahden kiinteä asfalttiasema ja Lahden siirrettävä asfalttiasema.

Selvityksessä todetaan, että asfalttiaseman piipun savukaasut aiheuttavat aika-ajoin hajuhaittoja ympäristössä. Tietyissä sääolosuhteissa savukaasut leviävät laimentumattomina alas piipusta ympäristöön, jolloin hajun voimakkuus on aiheuttanut hajuvalituksia. Mittausten tarkoituksena oli selvittää kierrätysasfaltin valmistuksessa muodostuvan savukaasun haisevat komponentit ja sitä kautta edellytykset hajupäästöjen vähentämiseksi teknisin keinoin.

Vuonna 2019 hakemusalueella oli toiminnassa kiinteä ja siirrettävä

asfalttiasema. Asfalttimassoja valmistettiin kiinteällä asfalttiasemalla 15.4.2019 - 16.12.2019 ja rekisteröidyllä siirrettävällä asfalttiasemalla 9.5-6.11.2019.

Ympäristöluvan valvontaviranomainen sai 24.7.2019 – 11.11.2019 välisenä aikana asfaltinhajusta 29 havaintoa/valitusta. Valtaosa valituksista tuli asfalttiaseman läheltä Levonkatu 4:n krematoriolta (noin 220 m) ja Kariston asuinalueelta (500 - 600 m), mutta valituksia on tullut myös Lotilan teollisuusalueelta noin 1 – 2 km:n etäisyydeltä ja joitakin mahdollisia havaintoja on tullut Pyhättömän kaupunginosasta, mikä sijaitsee asemista noin 3 km:n päässä.

Hakijan vastine

Taustaa

Ympäristölupamenettely koskee Peab Industri Oy:n Lahdessa osoitteessa Vartiokallionkatu 2 sijaitsevaa asfalttiasemaa. Peab Industri Oy hakee aseman voimassa olevaan ympäristölupaan (Lahden seudun ympäristölautakunta 18.6.2013 § 49) muutosta siten, että asfalttimassaa voidaan valmistaa 250 000 tonnia vuosittain nykyisen 150 000 tonnin sijaan. Valmistettaessa 250 000 tonnia asfalttimassaa kiivaineksen ja bitumin käyttömäärät kasvavat nykyisestä, mutta muilta osin toiminta säilyy ennallaan.

Lisäksi Peab Industri Oy hakee ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 199 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta vakuutta vastaan mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Tällä kirjelmällä Peab Industri Oy antaa vastineensa lupahakemuksen johdosta annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin.

Lahden maankäyttö ja aluehankkeiden lausunto

Lausunnon pääasiallinen sisältö

Lahden maankäyttö ja aluehankkeet toteaa lausuntonaan, että alueella on voimassa 6.9.1984 hyväksytty asemakaava, jonka mukaan tontit on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi. Asuinhuoneistoja sallitaan ainoastaan kiinteistön hoidolle välttämättömästä henkilökuntaa varten (T-5).

Hakemuksen mukaan asfalttiaseman valmistusmäärän lisääminen tapahtuu nykyisten toiminta-aikojen rajoissa eikä vaikuta kierrätysasfaltin hyödyntämismääriin asemalla ja nosta näin suoraan ilmapäästöjen määrää. Myös toiminnasta aiheutuva melupäästö pysyy jokseenkin aiempaa vastaavana.

Tehdyn melumallinnuksen johtopäätösten mukaisesti toiminnasta aiheutuva yöaikainen melu jää selvästi alle yöajan ohjearvojen niin nykyisillä kuin kaavoitetulla uudella asuinalueellakin. Hajun hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota ja asema varustetaan savukaasupesurilla. Pesurin asennuksen jälkeen asfalttiasemalla tehdään Enwin Oy:n toimesta päästömittauksia, joilla varmistetaan savukaasupesurin tehokkuus hajupartikkeleiden poistossa.

Bitumihuuruille ei ole erityisiä ilmanlaadun tai päästön raja-arvoja. Rikkivedyn ja muiden hajurikkijhdisteiden hajukynnykset ovat matalia, joten ne haisevat jo pieninä pitoisuuksina suhteellisen voimakkaasti.

Lausunnon mukaan asfalttiaseman toiminta on kasvanut koko ajan. Toiminta hyödyntää teollisuusrakennusten käyttöön tarkoitetun tontin tasaamisesta saatua kiviainesta ja hyvää sijaintia päätieverkon risteyksessä. Toimintaa on myös kehitetty ja kierrätysmateriaalin käyttö vastaa hyvin nykyajan tavoitteisiin. Toiminnasta aiheutuva melu on saatu hallintaan, ja se sekoittuu vilkkaan liikenneympäristön meluun.

Hajuhaitta on suhteellisen uusi ilmiö ja sen hallinta on osoittautunut vaikeaksi. Pienikin haju tuntuu ja aiheuttaa näin merkittävää haittaa lähimmille asuinalueille. Maankäyttö ja aluehankkeet ei lausunnon puolla asfalttiaseman asfalttimassan valmistusmäärän lisäämistä ennen kuin hajuhaittaa aiheuttavalle tuotantovaiheelle löydetään riittävän hyvä ratkaisu.

Peab Industri Oy:n vastine

Yleisesti

Peab Industri Oy toteaa vastineenaan, ettei Lahden maankäyttö ja alueidenhankinta ole esittänyt lausunnoissaan mitään laissa säädettyä perustetta, jonka johdosta yhtiön hakemus toiminnan muuttamiseksi tulisi hylätä.

Asfalttiasematoiminnan ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella ja asemat ovat lähtökohtaisesti ympäristöluvitusta kevyemmän rekisteröintimenettelyn piirissä. Peab Industri Oy:n Lahden asema on kuitenkin YSL 28 §:n nojalla luvanvarainen johtuen aseman sijainnista tärkeällä tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.

Asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista annettua valtioneuvoston asetusta (asfalttiasema-asetus, 846/2012) sovelletaan kuitenkin myös ympäristöluvanvaraisten asfalttiasemien toimintaan vähimmäisvaatimuksena. Lahden asfalttiasema edustaa parasta käytökelpoista tekniikkaa, ja aseman päästöjen vähentämiseksi on jo tehty päästöjä merkittävästi vähentäneitä toimenpiteitä (savukaasupesurin asentaminen), minkä lisäksi suunnitelmissa on vielä investointi uuteen huuvatekniikkaan, jolla asfalttimassan lastauksen hajukaasuja saadaan otettua talteen. Toiminnasta aiheutuvia päästöjä, kuten hajupäästöjä, tarkkaillaan myös säännöllisesti.

Seuraavissa kappaleissa kuvataan tarkemmin, miten asfalttiaseman toiminta on kaavoituksen ja voimassa olevan lainsäädännön mukaista ja kuinka ympäristöluvan myöntämisedellytykset täyttyvät myös haetun kapasiteettimuutoksen osalta.

Lahden asfalttiaseman sijoittuminen

Peab Industri Oy:n Lahden asfalttiasema sijaitsee Lahden kaupungin

Järvenpään kylässä osoitteessa Vartiokallionkatu 2. Asema sijaitsee valtateiden 12 ja 4 risteysalueella, 4 kilometriä itään Lahden keskustasta. Asfalttiasema on toiminut nykyisellä paikallaan jo yli 30 vuotta, joten sen sijainti on huomioitu lähialueen maankäytön suunnittelussa jo pitkään.

Kuten Lahden maankäytön ja alueidenhankinnan lausunnosta käy ilmi, toiminta on voimassa olevan kaavoituksen mukaista ja sijoittuu teollisuuskäyttöön osoitetulle alueelle: Aseman toiminta on turvattu jo maakuntakaavassa, jossa alue on merkitty T-alueeksi eli osittain toteutuneeksi teollisuus- ja varastoalueeksi, jolla on vähittäiskaupan kehittämismahdollisuus.

Lahden 2025 yleiskaavassa alueella on TY-20 –merkintä, jolla osoitetaan elinkeinoelämäalue yrityksille ja työpaikoille, jotka eivät aseta erityisiä vaatimuksia pohjaveden suojelulle. Asemakaavassa alue on merkitty yhdistettyjen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T-5), jolla sallitaan asuinhuoneistoja vain kiinteistön hoidon vuoksi alituisesti läsnä olevaa henkilökuntaa varten.

Asfalttiasema-asetuksen 5 §:ssä säädetään asfalttiasematoiminnan yleisestä suojaetäisyydestä suhteessa asumiseen ja loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriöille alttiiseen kohteeseen. Häiriintyvillä kohteilla tarkoitetaan samoja alueita kuin valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992).

Säännöksen mukaan asfalttiaseman melua, pölyä tai hajua aiheuttavaa toimintaa ei saa sijoittaa sellaiselle alueelle, jossa on 150 metrin etäisyydellä asumiseen tai loma-asumiseen tarkoitettu rakennus tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitseva oleskeluun tarkoitettu piha-alue. Etäisyys arvioidaan häiriölähteestä rakennukseen tai sen välittömään ulko-oleskelualueeseen, ja suojaetäisyys on ehdoton.

Koska asfalttiasema-asetuksen tarkoituksena on standardisoida asemien ympäristövaatimuksia ja vähentää niiden luvitukseen liittyvää hallintotaakkaa, on asetuksessa säädettyä 150 metrin suojaetäisyyttä häiriintyvistä kohteista pidettävä lähtökohtaisesti riittävänä ympäristönsuojelulaissa kielletyn terveystaitan ja kohtuuttoman rasituksen ehkäisemiseksi.

Peab Industri Oy:n asfalttiaseman piipusta katsottuna lähin asutus sijaitsee valtatie 12 toisella puolella koillisessa noin 500-550 metrin etäisyydellä. Edellä jo mainitusti asfalttiasema-asetusta sovelletaan myös ympäristöluvanvaraiseen toimintaan, ja Lahden asfalttiaseman etäisyys lähimpään asutukseen onkin yli kolminkertainen asetuksessa määrättyyn ehdottomaan suojaetäisyyteen nähden.

Lahden asema sijaitsee näin ollen teollisuuskäyttöön osoitetulla kiinteistöllä ja täyttää voimassa olevassa lainsäädännössä asfalttiaseman sijoittamiselle säädettyt vähimmäisvaatimukset moninkertaisesti.

Lisäksi Peab Industri Oy muistuttaa voimassa olevan oikeuden aikaprioriteettiperiaatteesta, joka tulee ottaa huomioon arvioitaessa Lahden asfalttiaseman toiminnan aiheuttamia vaikutuksia erityisesti

naapuruussuhdeoikeudelliselta kannalta. Lahden asfalttiasema on toiminut nykyisjainnissaan 1980-luvulta lähtien, kun taas Kariston asuinalueen rakentaminen on aloitettu vasta vuonna 2004.

Aikaprioriteettiperiaatteelle tuleekin antaa lupaharkinnassa merkitystä siinä suhteessa, että alueella pitkään harjoitetun toiminnan toimintaedellytykset tulee turvata ja naapureiden voidaan olettaa asfalttiaseman ja teollisuusalueen läheisyyteen hakeutuessaan sietävän jonkin verran olemassa olevasta toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia.

Kuten yhtiö on tuonut lupahakemuksessaan ja sitä täydentävissä selvityksissä esiin, aiheutuvat hajupäästöt ovat mittausten perusteella varsin vähäisiä ja niitä rajoitetaan tehokkaasti parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla. Aikaprioriteettiperiaate heijastuu naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin mukaiseen immissiokielttoon siten, että naapureihin kohdistuvan rasituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa otetaan huomioon paitsi paikkakunnan olosuhteet, myös aikaprioriteettiperiaatteen mukainen tarkastelu.

Aseman nykytoiminnasta ja hakemuksen mukaisesta lisäyksestä aiheutuvat ilmanpäästöt

Peab Industri Oy:n hakemasta asfalttiaseman valmistuskapasiteetin nostamisesta nykyisestä 150 000 tonnista 250 000 tonniin aiheutuu vain vähäisiä muutoksia toiminnan ilmapäästöissä. Lahden asfalttiasema edustaa edellä jo mainitusti parasta käyttökelpoista tekniikkaa, ja erityisesti sen toiminnasta aiheutuvia hajupäästöjä on pyritty viimeisen vuoden aikana vielä entisestään pienentämään.

Savukaasupäästöjen hajuhaittojen minimoimiseksi asfalttiasemalla on 11.5.2020 otettu käyttöön savukaasupesuri, joka edustaa hajunhallintaan kehitettyä uutta tekniikkaa. Lisäksi asemalla on käytetty 10.6.2020 alkaen bitumin sekaan sekoitettavaa hajunneutralointikemikaalia. Savukaasupesurin asennuksen jälkeen suoritettujen mittausten perusteella päästöt ovat vähentyneet.

Hajuhaittaa on myös tarkkailtu aseman välittömässä läheisyydessä, ja asfalttiaseman henkilökunnan arvion mukaan käyttöönotetuilla menetelmillä on ollut selvästi vaikutusta hajupäästöihin.

Lahden aseman henkilökunta on myös käynyt vuoden aikana useita kertoja Kariston asuinalueella tutkimassa hajuhaittaa saatujen ilmoitusten perusteella, mutta hajuhaitan on todettu olleen lyhytaikainen ja hyvin paikallinen, eikä sitä ole ehditty havainnoida.

Peab Industri Oy huomauttaa myös, että kaikilta osin lähialueen asukkaiden raportoimat häiritsevät hajupäästöt eivät korreloi Lahden asfalttiaseman käyntiaikojen kanssa, eivätkä lähialueiden asukkaat ole siten aina välttämättä perillä siitä, mikä on heidän havaitsemiensa hajupäästöjen tosiasiallinen lähde: esimerkiksi Lahden asema oli huoltotöiden vuoksi suljettuna 20.–29.7.2020, joten 21.7. yhden haitankärsijän ilmoittama hajuhaitta ei ole voinut olla Peab Industri Oy:n asfalttiasemalta peräisin. Heinäkuun alussa aseman lähellä oli moottoritien päällystystyömaa, ja tämä on voinut aiheuttaa asfaltin hajua myös Kariston asuinalueelle.

Lisäksi osalle lähialueen asukkaista Lahden asfalttiasemasta parin kilometrin etäisyydellä sijaitseva toisen toiminnanharjoittajan asfalttiasema sijaitsee samalla etäisyydellä kuin Peab Industri Oy:n asema, ja haju voikin yhtä lailla levitä lähialueille tältä toiselta asemalta.

Peab Industri Oy on myös itse viimeisen vuoden aikana kartoittanut hajuhaittojen esiintyvyyttä ja niiden häiritsevyyttä keräämällä lähialueen asukkaiden havaintoja. Yhtiö toimitti syksyllä 2019 Lahden asfalttiasemien naapurustoon hajuhaitan arviointia ja raportointia varten 200 kpl hajupäiväkirjalomakkeita, joista vuoden loppuun mennessä palautui yhtiölle noin 20 vastausta.

Hajupäiväkirjakysely toteutettiin uudestaan keväällä 2020, jolloin Peab Industri Oy lähetti yli 800 kirjettä ja on saanut syyskuun alkuun mennessä takaisin 14 vastausta. Yhtiö tulkitsee alhaista vastausaktiivisuutta siten, että suuri osa lähialueiden asukkaista ei koe hajupäästöjä niin häiritsevänä, että olisivat pyrkineet vaikuttamaan päästöihin hajupäiväkirjaa pitämällä.

Yhteenvetona Peab Industri Oy:n keräämissä vastauksissa oli vaihtelua paljon, ja samalle päivälle saattoikin olla neljä ilmoitusta siitä, että kyseisenä päivänä ei hajuhaittaa ilmennyt, ja vastaavasti myös neljä havaintoa hajusta. Yli 80 % tehtaan normaalin tuotannon päivistä raportointiin täysin hajuttomiksi.

Lisäksi verrattaessa lähialueiden asukkaiden aistihavaintoja Lahden aseman tuotantotunteihin jopa 40 % ilmoitetuista havainnoista osoitettiin aiheettomiksi heikentäen kyselyn luotettavuutta: hajupäiväkirjoissa oli ilmoitettu hajuhavaintoja esimerkiksi tunti ennen asfalttiaseman toiminnan alkua. Hajuhavaintoja oli myös päiviltä, joina asema ei ollut lainkaan toiminnassa.

Vastauksissa korostuivat myös yksilölliset erot hajupäästöjen häiritsevyyden arvioinnissa siten, että vain harvoin samasta päiväkirjasta löytyi asteikon kaikkia portaita, ja usein hajun häiritsevänä kokevat tahot merkitsivät lähes kaikki havaintonsa asteikon korkeimmalla arvolla 3 eli ”häiritsevyydeltään sietämätön”. Toisaalta joissain lomakkeissa hajuhaittaa ei ollut havaittu lainkaan.

Lupahakemuksen mukainen tuotannonlisäys ei lisää merkittävästi Lahden asfalttiaseman toiminnasta aiheutuvia ilmanpäästöjä. Aiheutuneen hajuhaitan pääsyynä on ollut kierrätysasfaltin ja kierrätetyn kattohuovan lisääntyneestä käytöstä johtuneet päästöt. Haettu muutos ei vaikuta kierrätysasfaltin vastaanotto- tai hyödyntämismäärään asemalla, eikä siten nosta niiltä osin ilmapäästöjen määrää.

Aseman päästöt ja ympäristövaikutukset eivät myöskään lisäänty samassa suhteessa nykyisen toiminnan kanssa johtuen siitä, että päästöt ovat suuremmat aseman käynnistysvaiheessa. Tuotannon kasvamisen myötä käynnistyksistä johtuvat päästöt vähenisivätkin, kun asema käynnistettäisiin vain kerran aamuisin sen sijaan, että työpäivän aikana on tuntien taukoja ja asemaa käynnistetään monta kertaa päivässä.

Hajuhaitta ja luvanmyöntämisedellytykset

Peab Industri Oy toteaa vastineenaan Lahden maankäytön ja aluehankkeiden lausuntoon, että ympäristölupaharkinta on laillisuusharkintaa. Tämä tarkoittaa, että ympäristölupa on suoraan lain nojalla myönnettävä silloin, kun luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa YSL 48 §:n 2 momentin mukaisesti, eikä luvan myöntämisessä voida näin ollen soveltaa tarkoituksenmukaisuusharkintaa.

Yhtiön päästöjä ja niistä aiheutuvia ympäristövaikutuksia arvioitaessa tulee muistaa, että teollisesta toiminnasta, kuten asfaltinvalmistus, aiheutuu aina vaikutuksia toiminnan lähiympäristössä. Ympäristönsuojelulain mukaisen lupajärjestelmän tarkoituksena on estää ympäristöä mahdollisesti pilaavasta toiminnasta ympäristölle aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset, jotta toiminta täyttää lainsäädännön asettamat vaatimukset ja luvanmyöntämisedellytykset.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan lupamääräykset on annettava ”pilaantumisen ehkäisemiseksi”. Tämä tarkoittaa sitä, että määräys annetaan ainoastaan, mikäli toiminta ilman nimenomaista lupamääräystä aiheuttaisi ympäristön pilaantumista. YSL 52 §:n 1 momentin mukaan pilaantumisen ehkäisemiseksi annettavien lupamääräysten tulee olla ”tarpeellisia”. Tämän edellytyksen mukaan lupamääräysten on oltava tarpeen ympäristön pilaantumisvaikutusten saattamiseksi hyväksyttävälle tasolle.

Tässä yhteydessä yhtiö korostaa selvyuden vuoksi myös, ettei ympäristönsuojelulaki edellytä toiminnan ympäristövaikutusten täydellistä estämistä, vaan ympäristöluvanvaraiseksi säädetystä toiminnasta aiheutuu aina jonkinasteisia vaikutuksia ympäristöön, sillä muuten toiminnan harjoittaminen ei ylipäättään edellyttäisi YSL:n mukaista ympäristölupaa. Vaikutusten aiheutumista rajoitetaan ja kontrolloidaan ympäristöluvan lupamääräyksiin, jotta ne jäävät hyväksyttävälle tasolle.

Rajan ympäristöä pilaavan toiminnan haitallisille vaikutuksille asettaa ympäristönsuojelulain 49 §, jonka mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu mm. terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa taikka eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä.

Naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin immissiokiellon mukaan on kiellettyä käyttää kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa niin, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitystä ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Lahden maankäyttö ja aluehankkeiden lausunnossa todetaan, että pienikin haju tuntuu ja aiheuttaa siten merkittävää haittaa lähimmille asuinalueille. Kyse on tältä osin kuitenkin viihtyisyshaitasta, joka ei ole ympäristönsuojelulain 49 §:ssä säädetty luvan myöntämisestä.

Viimeisen vuoden sisään joukko Peab Industri Oy:n Lahden aseman lähialueen asukkaita on aktivoitunut vastustamaan aseman toimintaa mm. lähettämällä viranomaisille ja median edustajille ja jakamalla

sosiaalisessa mediassa mielipiteitään ja toteennäyttämättömiä väitteitä asfalttiaseman toiminnasta. Mitään tosiasiallista näyttöä siitä, että asfalttiaseman toiminnasta aiheutuisi voimassa olevan lainsäädännön vastaisia vaikutuksia, ei ole kuitenkaan esitetty, eivätkä myöskään Peab Industri Oy:n teettämät hajuselvitykset ja -mallinnukset anna viitteitä kielletyistä ympäristövaikutuksista.

Edelleen kyseiset naapurit ovat täysin tietoisena asfalttiaseman toiminnasta ja sen tyypillisistä vaikutuksista muuttaneet asumaan aseman lähistölle. Ympäristölupamenettelyssä arviota ympäristön pilaantumisesta tai sen vaarasta ei voida perustaa täysin alueella asuvien omaan käsitykseen tai kokemukseen asiasta, vaan luotettaviin mittauksiin ja tutkimustietoon.

Peab Industri Oy on lupamenettelyn aikana teettänyt yhtiön ulkopuolisella asiantuntijalla hajuselvityksen ja -mallinnuksen, jonka mukaan toiminnasta ei aiheudu voimassa olevan ympäristöluvan tai lainsäädännön vastaisia haitallisia ympäristövaikutuksia tai luvan myöntämisesteitä.

Lahden asfalttiaseman toiminnasta ei tuotantokapasiteetin kasvattamisen myötäkään aiheudu lähimmillään 500-550 metrin etäisyydellä sijaitseville naapureille terveyshaittaa tai kohtuutonta räsitusta, joka muodostaisi luvanmyöntämistason. Näin ollen laillisuusharkinnan perusteella yhtiön hakema muutos voimassa olevan ympäristöluvan tuotantomääriin tulee myöntää YSL 48 §:n nojalla.

Lahden ympäristöterveyden lausunto

Lausunnon pääasiallinen sisältö

Peab Industri Oy hakee muutosta asfalttiaseman asfalttimassan valmistusmäärään siten, että yhtiöllä on lupa valmistaa 250 000 tonnia asfalttimassaa aiemman 150 000 tonnin sijaan.

Lähialueen asukkaat ovat valittaneet hajuhaitoista hakijalle sekä Lahden ympäristöpalveluille. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat n. 500-550 metrin päässä asfalttiasemalta koilliseen Kariston asuinalueella. Hakija on ympäristölupamenettelyn aikana teettänyt selvitykset Kierrätysasfaltin hajupäästön karakterisointi (7.1.2020) ja Lahden asfalttiaseman hajumallinnus (16.6.2020).

Hajumallinnuksen mukaan asfalttia valmistetaan huhti-joulukuun (15.4.-15.12.) välisenä aikana arkipäivisin klo 05:00-22:00 välillä. Marraskuussa ja joulukuussa valmistetaan asfalttia vain, jos talvi on lauha. Pääosa asfaltista tehdään aamupäivisin. Asfalttiasemalla valmistettava asfaltti tehdään osittain kierrätettävästä asfaltista. Lahdessa kierrätysasfaltin osuus asfalttimassasta on n. 50 %.

Kierrätysasfaltin hajupäästön karakterisointi -selvityksen mukaan "Asfalttiasemien haju on tyypillisesti sekoitus bitumin ja orgaanisten kaasujen hajua ja se muodostuu pölyn ja kaasun yhteisvaikutuksena. Rumpu-uunissa polttoaineen epätäydellinen palaminen aiheuttaa VOC-päästöjä. Asfaltti-asemilla ympäristöön leviäviä hajupäästöjä muodostuu piippupäästöistä. Hajumallinnuksen mukaan kierrätysasfalttia valmistettaessa piippupäästö on hajujen osalta suurempi kuin

uutta asfalttia tehtäessä.

Hajumallinnuksen mukaan selvää hajua kulkeutuu asuinalueille 1 % aseman käyttöajasta, kun taas ”lievempää, hajukynnyksen ylittävää hajua kulkeutuu lähimpiin vertailukohteisiin n. 6-10 % aseman käyttöajasta”. Lahden ympäristöterveyden lausunnon mukaan asfaltti- aseman toiminta ei saa aiheuttaa terveydensuojelulain 1 §:ssä tarkoitettua terveyshaittaa lähialueen asukkaille. Asunnoissa ei saa esiintyä hajua siten, että siitä voi aiheutua terveyshaittaa.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan ensinnäkin edellä tässä vastineessa lausumaansa. Asfalttiaseman toiminnasta aiheutuvien ympäristövaikutusten osalta yhtiö korostaa, että terveys- ja viihtyisyyshaitta ovat kaksi täysin eri asiaa. Asfalttiaseman toiminnasta ei aiheudu nykyisellä tai haetulla suuremmalla kapasiteetilla terveyshaittaa kenellekään eikä sitä lausunnossakaan väitetä aiheutuvan.

Ympäristönsuojelulain mukaisten rekisteröinti- ja lupajärjestelmien tarkoituksena on edellä tarkemmin selostetusti estää ympäristöä mahdollisesti pilaavasta toiminnasta ympäristölle aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset. Nyt kyseessä olevassa tapauksessa toiminnasta Lahden asfalttiaseman lähiympäristöön voi hetkittäin aiheutua vähäistä viihtyisyyshaittaa, mutta tämä on ympäristöluvanvaraisesti harjoitetussa teollisessa toiminnassa tavanomaista ja sallittua niin kauan kuin toiminta pysyy asfalttiasema-asetuksen ja voimassa olevan ympäristöluvan määräysten puitteissa.

Peab Industri Oy korostaa vielä, ettei asfalttiaseman ilmapäästöjä koskien ole asetettu numeerisia päästöraja-arvoja voimassa olevassa lainsäädännössä. Mahdollista terveys- tai viihtyisyyshaittaa arvioidessa haitallisuusarviota ei voida perustaa pelkästään alueella asuvien omaan käsitykseen tai kokemukseen asiasta, vaan luotettaviin mittauksiin ja tutkimustietoon.

Asfalttiasematoiminnan päästöt ovat teollisen toiminnan mittakaavassa melko vähäisiä ja niiden osalta terveyshaittaa ympäröivälle asutukselle ei ole tiettävästi havaittu aiheutuvan. Terveyshaittaa asfalttiasematoiminnassa arvioidaankin pääasiassa aseman työntekijöille aiheutuvien vaikutusten kautta.

Peab Industri Oy selvittää Lahden asfalttiaseman vaikutuksia asemalla työskentelevien henkilöiden terveyteen säännöllisesti terveystarkastuksin, työpaikkaselvityksin sekä vastaanottokäyntien yhteydessä. Asfalttiasemien henkilöstölle tehdään terveystarkastukset vähintään kolmen vuoden välein, minkä lisäksi henkilökunnalle tarjotaan säännöllisesti pistokoeluonteisesti mahdollisuutta osallistua laboratoriotutkimuksiin PAH-yhdisteiden toteamiseksi elimistöstä. Seuraava tutkimus tehdään asfalttiasemien työntekijöille syksyllä 2020.

Tarkastuksissa ei ole noussut esiin minkäänlaisia terveysvaikutuksia, eikä henkilöstö myöskään ole itse tuonut tarkastuksissa tai selvityksissä esille erityisiä hajuun liittyviä huolia. Edelleen mikäli Lahden aseman toiminnasta aiheutuisi terveyshaittaa, olisi todennäköistä,

että se ilmenisi ensimmäisenä asemalla työskentelevässä henkilössä.

Lisäksi Peab Industri Oy toteaa, että VOC-yhdisteiden mittauksia suoritetaan osana Lahden alueen yhteistarkkailua. Vuonna 2020 3.1.–14.8. bentseenipitoisuudet olivat kahden viikon jaksoissa tehtävien indikatiivisten mittausten perusteella alle alemman arviointikynnyksen tason kaikissa tutkituissa mittauspisteissä. Myöskään Aurinkorinteenkadun mittauspisteessä ei havaittu muista Lahdessa ja Hollolassa samaan aikaan samalla menetelmällä mitatuista VOC-yhdisteiden pitoisuuksista poikkeavia tuloksia.

Yhtiön käsityksen mukaan lähialueiden asukkaiden viranomaisille tekemissä yhteydenotoissa onkin kyse valittajien subjektiivisesta kokemuksesta, joka ei perustu mihinkään tutkimus- tai mittaustietoon, eikä kokemuksen totuusperää ole mitenkään lääketieteellisesti todettu. Kyse on myös siitä, että joukko aktiivisia aseman toimintaa vastustavia henkilöitä käyttää sosiaalista mediaa suurennellakseen aseman vaikutuksia asutukseen. Tällaiseen ”tietoon” luvan epäävää päätöstä ei voida hakijan oikeusturvaa loukkaamatta perustaa.

Peab Industri Oy toteaa myös, ettei Lahden ympäristöterveyden lausunnossa oteta kantaa haetun lupamuutoksen myöntämisedellytysten täyttymiseen. Edellä selostetusti Lahden asfalttiasema sijaitsee teollisuustoimintaan kaavoitetulla alueella, josta matkaa lähimpään asutukseen on yli kolminkertainen matka asfalttiasema-asetuksen mukaiseen suojaetäisyyteen verrattuna.

Ottaen huomioon toiminnan sijoittuminen suhteessa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin – satikka sitten Kariston asuinalueeseen – ei Lahden asfalttiaseman toiminnasta aiheudu terveystahaitta Karistossa tai muuallakaan lähialueilla. Voimassa olevaan tuotantomäärään haetusta muutoksesta ei näin ollen aiheudu sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristölle tai lähialueiden asukkaille, että yhtiön lupahakemus tulisi YSL 49 §:n vastaisena hylätä.

Muistutus 1

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksessa tuodaan esiin ikävästi suurentuneet hajuhaitat, jotka tulevat Peab Industri Oy:n asfalttiasemalta. Muistutuksen antaja ei toivo asfalttimäärien lisääntymistä, mikäli näitä hajuhaittoja ei saada poistettua. Hajuhaitat häiritsevät merkittävästi asumista Pakurikadulla.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 2

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksessa todetaan, että asfalttiasemasta tulee nyt jo hyvin häi-

ritseviä hajuhaittoja Karistoon, joten missään tapauksessa tuotantoa ei voi lisätä ilman, että se vaikuttaa hyvin merkittävästi terveyteen ja asumisviihtyvyyteen. Haju on muistutuksen antajien mukaan erittäin epämiellyttävä, kuvottava ja häiritsevä, eikä sitä pääse minnekään pakoon. Muistutuksessa toivotaan aseman siirtämistä muualle ja katsotaan sen olevan aivan liian lähellä asutusta.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 3

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksessa todetaan, että Peab Industri Oy:lta on hajuhaittoja jopa Karistonkadulle asti. Ei päivittäin mutta noin kerran viikossa palaneen/asfalttimainen haju on sisätiloissakin.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 4

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antajat asuvat Lahden Kariston Aurinkorinteenkadulla, ja Karistonkatu 1 asfalttiaseman hajuhaitta on erittäin iso, jokapäiväistä elämää rasittava. Muistutuksessa vastustetaan tuotantomäärien lisäämistä johtuen jo nyt erittäin merkittävä hajuhaitasta laajentuvalla Kariston alueella.

Muistutuksen antajat ovat kärsineet päänsärystä ja pahoinvointisuudesta ja vastustavat hankkeen toteutumista.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 5

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antaja on huolissaan Karistonkatu 1:n asfalttifirman tuotantokapasiteetin nostamisesta miltei puolella nykyisestä. Käryt ovat jo tällä hetkellä ajoittain melkoiset, eivätkä liene nykyisestä vähenevän kapasiteetin mahdollisen lisäämisen myötä.

Muistutuksessa toivotaan, että asuinalueen läheisyys huomioidaan suhteessa päästöihin ja lisäksi tehdään tarkat selvitykset siitä millaisia mahdollisia terveysvaikutuksia päästöjen lisääntymisellä mahdollisesti, olisi asukkaille. Asfalttifirman läheiselle pellolle tehty kaavoitus

asuinrakentamisesta on myös huomioitava.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa. Mikäli muistutuksessa viitatulla läheisellä pellolla tarkoitetaan Karistonportin aluetta, yhtiön käsityksen mukaan kyseiselle alueelle ollaan kaavoittamassa aiemmin asuinkäyttöön osoitettuja alueita yritysten käyttöön tarkoitetuksi toimitila- ja teollisuusalueeksi. Joka tapauksessa edellä tässä vastineessa mainitun aikaprioriteettiperiaatteen mukaisesti alueella jo asuinrakentamista aiemmin sijainneen asfalttiaseman toiminta tulee turvata siten, ettei asutusta osoiteta kaavoituksessa aseman välittömään läheisyyteen – eikä niin, että aseman toimintaedellytykset tukahdutetaan.

Muistutus 6

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antaja vastustaa Peabin asfalttiaseman toiminnan laajentumista. Kyseinen asfalttiasema Karistossa tulee siirtää muualle, eikä laajentuminen voi tulla kuuloonkaan. Muistutuksen mukaan kyseisellä käyttöasteella jo asema tekee lähiasukkaiden elämästä erittäin epämiellyttävää sekä haittaa muistutuksen antajan ulkoilua ja sisätilojen tuulettamista.

Muistutuksen antaja on pitänyt kirjaa havaintoajankohdistaan. Muistutuksen antajalle ja hänen lapselleen on tullut hajusta oireita. Muistutuksen antaja on ollut yhteydessä ympäristötarkastajaan. Haju ei ole poistunut vaan vahvistunut. Asumismukavuuteen haju vaikuttaa todella häiritsevästi. Muistutuksen mukaan viranomaisten tulisi järjestää yleisötilaisuus, kun asia saadaan ratkaistua, ja asfalttiasema tulee siirtää jonnekin muualle.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 7

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antajat asuvat Karistossa Pensaikkokadulla, ja asfalttiaseman hajut ovat olleet jo nykyiselläänkin todellinen ongelma. Muistutuksessa vastustetaan asfaltin valmistusmäärän nostamista ja mielellään koko toiminta siirrettäisiin paikkaan, jossa ei ole asutusta näin lähellä. Päivisinkin hajuja on useammin kuin kerran viikossa, ja sisällä niiden poistamiseksi ei ole mitään tehtävissä. Ulkona haju on vielä voimakkaampaa.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 8

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antajien mukaan tehdas tuottaa nykyään aivan kamalat hajuhaitat niin, ettei kevät-syky aikajaksolla voi kunnolla olla kotipi-hallaan. Haju vaikuttaa myös terveyteen, mm. astman pahenemise-na. Muistutuksen mukaan nykyinen tilanne, saati tuotantomäärien dramaattinen nosto, ei tule missään nimessä kysymykseen. Syrjem-pää kyllä löytyy teollisuustontteja, eikä tehdasta voi laajentaa kasva-van asuinalueen vieressä. Muistutuksen antajat vaativat, että koko tehdas siirretään jonnekin muualle tai tuotantomää-rät/valmistusmenetelmät palautetaan aiempaa (n. 2009-2017) vas-taaviksi.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lau-sumaansa.

Muistutus 9

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antaja asuu Karistossa Purolaaksonkadulla, ja Peab Industri Oy:n asfalttiasema haisee häiritsevästi ajoittain jo nyt, haju tulee sisälle asti. Haju aiheuttaa huonovointisuutta ja päänsärkyä, muistutuksen antaja on joskus jopa keskellä yötä herännyt hajuun sen tunkiessa sisätiloihin. Tämän vuoksi asfalttiaseman ei tule nos-taa tuotantokapasiteettiaan enää yhtään, nykyisellä tuotantokapasi-teetilläkin mennään jo sietorajan yli.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lau-sumaansa.

Muistutus 10

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antaja vastustaa Peab Industri Oy:n hakemusta laajen-taa asfalttiaseman tuotantomääriä entisestään. Muistutuksen antaja kärsii asfalttiaseman hajusta usein ja tuntuisi todella härskiltä toimin-nalta kaupungilta, jos samaan aikaan kaavoitetaan / luovutetaan uu-sia tontteja Kariston alueelta ja toisaalla annetaan asfalttiaseman pi-lata viihtyisän asuinalueen ilmanlaatua ja jopa myönnetään lupa tuo-tantomäärien nostoon. Muistutuksessa huomautetaan, että tuotan-tomäärien kasvattaminen on suoraan verrannollinen myös raskaan liikenteen määrään aseman alueelta kohti valtavyliä.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lau-sumaansa.

Hakemuksen kohteena olevalla muutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia asfalttiaseman liikennöintimääriin, vaan ainoastaan bitumin tuontikuljetukset kasvavat hieman. Asfalttiasema sijaitsee kuitenkin moottoriteiden vilkkaassa risteyskohdassa, joten lisääntyneestä liikennöinnistä ei aiheudu lähialueen asukkaille nykytilanteeseen nähden havaittavaa muutosta.

Muistutus 11

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antaja on asunut perheensä kanssa Karistossa Aurinkorinteenkadulla vuodesta 2013 asti. Asfalttiaseman hajuhaittoja on esiintynyt silloin tällöin satunnaisesti, mutta viime syksynä hajua esiintyi useana päivänä viikossa aamusta iltaan. Tämä kevät ja kesä on ollut alueella asuville tuskainen, sillä aseman löyhkää on esiintynyt useana päivänä viikossa ja usein aamusta iltamyöhään. Haju on niin vahva, että se tuntuu sisällä ja ulkona. Talojen ilmastointi työntää hajut sisälle eli käytännössä hajua on myös yöllä.

Muistutuksen antaja on huolissaan hajun terveysvaikutuksista. Muistutuksen antaja on pitänyt hajupäiväkirjaa sekä viime syksynä että tänä kesänä. Näiden päiväkirjojen tekeminen ei kerro absoluuttista totuutta, koska 1) kaikki asukkaat eivät niitä vaivaudu täyttämään, 2) kesällä lomaillaan eikä vahdita hajuja ja 3) työpäivän aikana ei olla kotona haistelemassa hajuja.

Muistutuksessa vastustetaan asfalttiaseman laajentamista, koska se jo nykyisellään aiheuttaa huomattavaa hajuhaittaa asiakkaille. Ilman laajennustakin tilanne on tällä hetkellä sietämätön ja koko asfalttiasema pitäisi sulkea ja siirtää kauemmaksi asutuksesta.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 12

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antaja vastustaa ehdottomasti asuinalueensa välittömässä läheisyydessä sijaitsevan asfalttiaseman tuotantomäärien lisäämistä. Hajuhaittaa on selvästi jo nykyisillä määrillä, ja sen kasvataminen varmuudella lisää haittoja. Muistutuksen mukaan osa Aurinkorinteenkadun asukkaista kärsii jo päänsärystä yms. kun hajut tulevat usein myös taloihin sisälle. Tuotantomäärien lisäämisen sijaan muistutuksessa vaaditaan asfalttiaseman lakkautusta tai siirtoa pois asutuksen läheltä sekä katsotaan, että asfalttiasemalle löytyy varmuudella parempikin paikka, joka ei häiriköi asumista. Ihan minimissään aseman tuotantomäärät tulee pienentää tasolle, josta hajuhaittaa ei tule.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 13

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antaja vastustaa Peabin suunnittelemaa laajennusta ja tuotannon kapasiteetin kasvattamista asfalttitehtaassa osoitteessa Karistonkatu 1. Muistutuksen antaja asuu itse melko etäällä tehtaasta, mutta sielläkin hajuhaitat tuntuvat välillä jo nykyisellä kapasiteetilla. Hajuhaittoja lisännee tehtaassa lisääntyneen toiminnan ohella se, että puustoa on alueella hakattu runsaasti asuinalueen laajentuessa.

Muistutuksen antajan mukaan tuotannon lisäystä näin lähellä suurta ja jatkuvasti laajenevaa asuinalueetta ei pitäisi edes harkita. Peabilla on muitakin tehtaita, ja tuotantoa pitäisi pyrkiä siirtämään näihin muihin toimipisteisiin, mikäli Kariston halutaan säilyvän ja kehittyvän.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa. Lisäksi yhtiö toteaa, että asfalttiasematoiminnan infrarakentamista palvelevan luonteen vuoksi asemien sijainti on keskeinen. Lahden asfalttiasemalla valmistetaan asfalttia nimenomaan Lahden seudun tarpeisiin ja asema on erittäin tärkeä Lahden seudun asfalttiteollisuudelle ja infrarakentamiselle. Ei ole mahdollista, eikä kuljetuksen päästöjen lisääntymisen vuoksi ympäristönsuojelullisestikaan järkevää, keskittää asfaltinvalmistustoimintaa pitkien etäisyyksien päähän hyödynnettävistä kohteista.

Muistutus 14 Salpausselän Luonnonystävät ry

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen mukaan Peab Industri Oy:n Lahden asfalttilaitos on jo nykyisessä laajuudessa aiheuttanut epämiellyttäviä ja mahdollisesti jopa ihmisten terveydelle vaarallisia hajupäästöjä. Lupahakemuksessa liitteenä oleva hajujen leviämismallinnus perustuu laskennallisiin tilanteisiin laitoksen normaalissa toiminnassa.

Kuten selvityksessä todettiin, laitoksessa oli juuri hajujen mittausajankohdassa toimintahäiriö, minkä johdosta hajupäästö oli hyvin korkea. Muistutuksen mukaan laskennalliset mallit antavat teoreettista taustaa, mutta ennen ympäristöluvan myöntämistä toiminnan laajentamiseksi tulee tehdä kattavat asukaskyselyt koetuista asfalttiaseman hajuhaitoista ainakin Kariston ja Tonttilan asuinalueilla.

Mikäli haittoja jo nykyisellä tuotantomäärällä on ilmennyt runsaasti, toimintaa ei tule laajentaa vaan pikemminkin tulee selvittää, miten hajuhaitat saadaan eliminoitua. Maanantaina 10.8.2020 ilmeni Tonttilassa ärsyttävää asfalttiaseman hajua aamulla 9 – 11, tuulisuunta oli idästä, siis asfalttiasemalta Tonttilaan.

Muistutuksen antajalla ei ole tiedossa, minkälaisia vaikutuksia asfalttiasemalla voi olla lähialueen luonnolle, marjantuotannolle sekä vilje-

lytoiminnalle. Asfalttiasema saattaa päästöillään aiheuttaa haittaa ja ekologisia häiriöitä. Ennen ympäristöluvan käsittelyä toiminnanharjoittajan tulee laatia ympäristö- ja luontoasiantuntijalla kyseiset selvitykset.

Hämeenlinnassa asutuksen lähelle sijoitetusta asfalttiasemasta on saatu huonoja kokemuksia. Lahdessa vallitsee kaupungin verkkosivujen mukaan osallistava yleiskaavamalli. Muistutuksen mukaan Kariston alueen rakentuminen aivan asfalttiaseman viereen tai asfalttiaseman toiminnan laajentaminen lähelle olemassa olevaa asetusta on ristiriidassa näiden osallistavien toimintaohjeiden kanssa.

Muistutuksen antaja esittää kannanottonaan, ettei ympäristölupaa Peab Industri Oy:n toiminnan laajentamiseksi tule sallia Lahden asemalla.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa. Asfalttiasematoiminnan ympäristövaikutukset ovat nykyisin hyvin tiedossa, mistä johtuen toiminnan ympäristövaatimuksista on voitu säätää standardisoidusti valtioneuvoston asetuksella. Vaadittujen lisäselvitysten edellyttämiseen ei näin ole ympäristönsuojelullista tarvetta tai lainsäädännöllistä perustetta.

Muistutus 15 Kariston asukasyhdistys ry

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen mukaan Peab Industri Oy:n asfalttiasema tuottaa Kariston asuinalueelle hajuhaittoja, jotka häiritsevät asukkaita erityisesti Aurinkorinteen alueella. Hajuhaitat ovat lisääntyneet kahden edellisvuoden aikana sekä voimakkuudeltaan että ilmentymistiheydeltään. Alueen asukkaita huolettaa jo nyt häiritsevien hajuhaittojen lisääntyminen ja sen vaikutukset asumiseen, viihtyvyyteen ja terveyteen, jos lupa kapasiteetin merkittävään lisäämiseen myönnetään.

Jos Peab Industri Oy:n Lahden asfalttiasemalle myönnetään muutos ympäristölupaan, hajuhaittojen aiheutuminen ja leviäminen asuinalueelle on estettävä tehokkaasti.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 16

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksessa todetaan, että kesän 2020 aikana jo Peab Industri Oy:n nykyisestä tuotannosta on aika ajoin syntynyt selvästi vähäistä voimakkaampaa hajuhaittaa. Vaikuttaa, että jo kesällä 2020 tuotanto on todellisuudessa lisääntynyt selvästi aikaisempiin vuosiin nähden tai vaihtoehtoisesti tuotantoprosessissa on tapahtunut jotain sellaista muutosta, joka on pahentanut asfaltin käryä Kariston alueella.

Haju on tuntunut selvästi Kivrinteenkadulla saakka ja on ollut jaksot- taista. Muistutuksen mukaan lupaa tuotannon kasvattamiselle kysei- sessä toimipisteessä ei tule antaa ennen kuin nykyisen tuotannon hajuhaitat on saatu selvästi vähäisemmälle tasolle. Hakemuksensa mukaan Peab Industri on tekemässä toimenpiteitä (huuvat siilojen kohdalle) hajuhaittojen vähentämiseksi, mutta niiden käytännön toi- mivuus tulee ensin todentaa riittävän pitkällä seurantajaksolla ennen tuotannon kasvattamisen mahdollistavaa ympäristöluvan muutosta.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausu- maansa.

Muistutus 17

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen on allekirjoittanut 288 tahoa. Muistutuksen mukaan Peab Oy:n asfalttiasema tuottaa jo nykyisin merkittäviä hajuhaittoja pientaloalueelle ja näitä tulee vähentää esimerkiksi siirtämällä tuo- tantoyksikkö muualle. Peab Oy:lle ei tule myöntää lupaa kapasiteetin lisäykseen Kariston asfalttiasemalle.

Muistutuksen mukaan Peab Industri Oy:n Kariston asfalttiaseman hajuhaitat ovat lisääntyneet viimeisen kahden vuoden aikana. Peab on lähettänyt alueen asukkaille ”hajupäiväkirjoja” ja kyselyt asiasta 2019-2020. Yhtiölle on lähetetty sekä näiden lomakkeiden että usei- den yksityishenkilöiden toimesta kirjelmiä ja sähköposteja, joissa il- moitetaan huomattavista hajuhaitoista ja vaaditaan niiden vähentä- mistä.

Kesän 2019 hajuhaitat johtuivat Peabin edustajan mukaan tuotan- nossa olleesta mobiiliasemasta ja sen piti olla väliaikainen. Huhti- kuussa 2020 kyseltiin hajuhaitoista ja luvattiin huomioida mm. säätie- toja (tuulensuunta) tuotannossa. Muistutuksen mukaan mitään muu- tosta parempaan ei ole tapahtunut, vaan kesällä 2020 hajuhaitat ovat entisestään voimistuneet.

Asfaltin käry tulee erityisesti aamuöisin taloihin sisälle, voimakkaim- millaan se herättää. Käryä on mahdotonta sulkea ulos, se tulee uu- siinkin koneellisen, suodattimin varustetun ilmanvaihdon taloihin, joissa ei ikkunoita pidetä auki. Alueen asukkaille lisääntynyt haju on aiheuttanut mm. päänsärkyä, migreeniä, pahoinvointia, unettomuutta ja astmaoireiden pahenemista.

Asfalttiaseman sijainti näin lähellä asuinalueetta (etäisyys asemalta Aurinkorinne 3:een n 600 metriä) on muistutuksen mukaan ylipäänsä kyseenalaista. Nykyinen hajuhaittilanne on tasoa, joka pitäisi huo- mioida tonttien rasiiteissa. Asfalttiaseman ympäristöhaitat vaikuttavat nykyisellään ja varsinkin suunnitellun lisäkapasiteetin osalta epäsuo- tuisasti alueen vetovoimaan, viihtyvyyteen ja jopa asuntojen arvoon.

Muistutuksen mukaan hajuhaittoja on vaihtelevasti, mutta kuitenkin

useita kertoja viikossa. Ympäristöviranomaisen tulee valvoa ilmanlaatua ja toiminnan mahdollisia haittoja. Asuinalueen läheisyys on riski tällaiselle toiminnalle jo alunperinkin. Peab Industri Oy:n Lahden asfalttiaseman tuotantokapasiteetin lisäämistä ei tule hyväksyä ja 2019 lähtien lisääntyneiden hajuhaittojen tulee vähentyä/loppua.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutuksen liitteeksi kerättyjen allekirjoitusten osalta yhtiö kiinnittää huomiota siihen, että muistutuksen allekirjoituksia on kerätty sosiaalisessa mediassa, eikä allekirjoittaneiden tosiasiallisesta asuinpaikasta voida näin ollen varmistua. Lisäksi joukossa on henkilöitä, jotka ovat jättäneet vireillä olevassa ympäristölupa-asiassa oman muistutuksensa.

Muistutus 18

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antajien mukaan toiminta aiheuttaa jo nykyisillä tuotantomäärillä merkittävää haju- että pölyhaittaa lähimmillä asutusalueilla. Lähimmät asunnot sijaitsevat n. 300 metrin päässä toiminnasta. Nykyisten Aurinkorinteen alueiden lisäksi lähialueelle on suunnitteilla asuinkerrostaloja sekä liike- ja toimitiloja, jotka sijoittuvat myös noin 300 metrin läheisyyteen laitoksesta.

Muistutuksen mukaan vuodesta 2019 alkaen hajuhaitta on ollut merkittävää. Vuoden 2019 ympäristöluvan päivityksessä on myönnetty lupa kierrätysasfaltin käsittelymäärän lisäykselle. Kierrätysasfaltin hyödyntäminen asfaltinvalmistuksessa lisää ilmapäästöjä verrattuna asfaltin valmistukseen neitseellisestä kiviaineksesta ja bitumista.

Asfaltin valmistus aiheuttaa PAH- ja TVOC-päästöjä, joita kierrätysasfaltin käyttäminen lisää entisestään. PAH-yhdisteet voivat ärsyttää ihoa, silmiä ja hengitysteitä ja jotkut PAH-yhdisteet altistavat syöväälle. TVOC-yhdisteiden aiheuttamia terveyshaittoja ovat mm. silmien ärsytysoireet, limakalvojen ärsytysoireet ja päänsärky. Ilmanlaatu voidaan kokea huonoksi tai hengitysilman koostumus poikkeavaksi myös silloin, kun TVOC-pitoisuus on huomattavan alhainen. Näin voi olla tilanteissa, joissa ilmassa esiintyy esim. pahanhajuisia yksittäisiä yhdisteitä.

Muistutuksen mukaan laitokselta kantautuva haju on säännöllistä, epämiellyttävää ja selvästi tunnistettava aiheuttaen terveyshaittoja. Pahimpina hajupäivinä haju on kulkeutunut ilmanvaihdon kautta sisätiloihin, aiheuttaen mm. päänsärkyä. Tuotantomäärien kasvaessa voidaan olettaa hajuhaitan lisääntyvän entisestään merkittävästi.

Muistutuksen antajien mukaan on lähtökohtaisesti selvää, että laitos aiheuttaa laajasti hajuhaittaa, kun toiminnanharjoittajan toimittaman raportin mukaan piipusta mitatut hajupitoisuudet ovat olleet (20.5.2020) 39000 HY/m³ ja 23000 HY/m³. Yleensä Suomessa hajuja aiheuttavissa laitoksissa lupamääräysten raja-arvo hajuille on

1000-2500 HY/m³ (vrt. mm. biokaasulaitokset).

Toiminnanharjoittajan esittämässä mallinnuksessa esitetään hajujen kulkeutumista teoreettisesti, joka ei kokemuksen perusteella vastaa todellisuutta, vaan haju saattaa olla hyvinkin voimakas. Mallinnuksesta ei myöskään selviä onko mallinnuksessa käytetyt hajunäytteet otettu maksimituotantoaikaan, vai silloin, kun tuotantotaso on mahdollisimman pieni tai miten näytteenotossa on huomioitu kierrätysasfaltin osuus tuotannossa. Ilmeisesti mallinnuksessa ei myöskään ole huomioitu hajupäästöjä kuin osittain. Muistutuksessa epäillään, että osa hajupäästöistä kulkeutuu asuinalueelle hajupäästölähteistä, ei pelkästään piippupäästönä.

Muistutuksen antajat ovat pyytäneet laitokselta lupamääräysten mukaisia raportteja päästömittausten NO_x- ja hiukkaspitoisuustuloksia, niitä kuitenkin saamatta siinä muodossaan, että vertailu ympäristölupa-arvoihin olisi ollut mahdollista. Mittausraporttien puuttuminen aiheuttaa kysymyksen onko mittaukset tehty ja ovatko tulokset lupamääräysten mukaisia.

Vuonna 2013 myönnetyssä ympäristöluvassa toimijan näkemyksen mukaan hiukkaspäästöillä ei nähdä olevan pysyvää haitallista vaikutusta ihmisiin eikä ympäristöön. Muistutuksen antajat huomauttavat, että hengitettävät hiukkaset (PM₁₀) ja pienhiukkaset (PM_{2.5},) ovat ulkoilmassa peräisin palamisreaktioista, liikenteen, energiantuotannon ja teollisuuden päästöjen kaukokulkeutumisesta ja katupölystä.

Kiviaineksen louhinnasta syntyy lisäksi kvartsipölyä (kiteistä piioksidia). Ulkoilman pienhiukkasten on todettu lisäävän lasten ja astmaattikkojen oireita sekä hengitys- ja sydänsairaiden sisäänottoja sairaaloihin sekä kuolleisuutta. Kvartsin terveyshaitat liittyvät alveolijakeeseen pölyyn, joka kulkeutuu keuhkojen alveolialueelle ja voi aiheuttaa silikoosia sekä keuhkosityöpää.

Edellä esitetyn perusteella aiheutuu laitoksen haju- ja pölypäästöistä nykyiselläänkin Kariston pientaloalueelle NaapL:n 17 § ja YSL 5 § määrittelemää kohtuutonta rasisusta. Muistutuksen mukaan hajua tuottavan laitoksen hajupäästöjen kuormittavuutta pitäisikin arvioida eri tavoin, riippuen siitä onko laitos sijoitettu teollisuusalueelle vai pientaloalueelle.

Erityisesti kesäaikaan tonttien käyttöarvo vähenee ulkoilmassa olevan hajun takia. Haittojen toistuvuutta kuvaa ympäristöviranomaiselle tehdyt jatkuvat muistutukset hajuhaitoista, ja pahimmillaan hajun tunkeutuessa ilmanvaihdon kautta sisätiloihin myös terveyshaitat ovat muistutuksen antajien mukaan olleet ilmeisiä. Muistutuksen antajien mukaan YSL 49 §:n ympäristöluvan muutoshakemukselle ei ole myöntämisperusteita.

Muistutuksessa esitetään myös laitokseen kohdistuvan YVA-menettelyn aloittamista.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Mikäli muistutuksessa läheisillä alueilla viitataan Karistonportin alueeseen, yhtiön käsityksen mukaan kyseiselle alueella ollaan nimenomaisesti kaavoittamassa aiemmin asuinkäyttöön osoitettuja alueita yritysten käyttöön toimitila- ja teollisuusalueeksi. Joka tapauksessa edellä tässä vastineessa mainitun aikaprioriteettiperiaatteen mukaisesti alueella jo asuinrakentamista aiemmin sijainneen asfalttiaseman toiminta tulee turvata siten, ettei asutusta osoiteta aseman välittömään läheisyyteen – eikä niin, että aseman toimintaedellytykset tukahdutetaan kaavoittamalla lähietäisyydelle asutusta.

Toiminnasta aiheutuvien ilmanpäästöjen osalta Peab Industri Oy toteaa, että yhtiön ulkopuolisen asiantuntijan Enwin Oy:n toteuttamien mittausten (Kierrätysasfaltin hajupäästöjen karakterisointi 7.1.2020) mukaan sekä Lahden aseman savukaasupäästöistä mitatut VOC-yhdisteet että PAH-yhdisteet ovat vähäisiä, eikä asfalttiasemien päästöille ole ylipäätään asetettu lainsäädännössä kyseisiä päästöjä koskevia raja-arvoja.

NOx- ja hiukkasmittaustulokset raportoidaan puolestaan Lahden kaupungin valvovalle viranomaiselle. Mittausten perusteella voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksessä 17 poistokaasun hiukkaspitoisuudelle asetettua päästöraja-arvoa ei ole ylitetty.

Muistutuksessa viitattujen biokaasulaitosten päästöraja-arvojen osalta Peab Industri Oy toteaa, että biokaasulaitosten poistokaasujen parhaita käyttökelpoisia käsittelytekniikoita (BAT) on käsitelty EU:n jätteenkäsittelyn referenssiasiakirjassa (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Waste Treatment BREF, 2018).

Sen perusteella on annettu jätteenkäsittelyn ilmanpäästöille, haju mukaan lukien, sitovat BAT-päästötasot eli päästöraja-arvot, joihin on mahdollista päästä biologisia jätteitä käsiteltäessä. Kyse on asfaltinvalmistuksesta erillisestä ja ominaispiirteiltään täysin eroavasta toimialasta, jonka BAT-päästötasot eivät koske asfaltinvalmistusta, eikä niitä myöskään voida miltään osin verrata asfaltinvalmistustekniikkaan tai sen päästöihin.

Asfalttiasemille ei ole olemassa EU:n referenssiasiakirjaa eikä BAT-päästötasoja hajupäästöille ole esitetty. Asfalttialan organisaatio EAPA (European Asphalt Pavement Association) on julkaissut 2007 asfalttialan BAT-tekniikoita koskevan julkaisun (Environmental Guidelines on Best Available Techniques (BAT) for the Production of Asphalt Paving Mixes, June 2007 EAPA). Julkaisussa esitetyjä hajunhallintatoimenpiteitä on toteutettu myös Lahden asfalttiasemalla: hiukkassuodattimet, hajunpoistokemikaalin syöttö piippuun, asfaltti-kuormien peittäminen, pääosin katettu massarata, suljettu siilorakenne, erillinen kierrätysasfaltin kuumennusrumpu, kierrätysrummun kaasujen johtaminen massarummun ja hiukkas- ja hajunpoiston kautta piippuun. Myös bitumisäiliöiden täytönaikeiset höngät on Lahdessa johdettu maanpintatasolle erilliseen kaasukäsittely-yksikköön. Lahden asfalttiasema edustaakin parasta käyttökelpoista tekniikkaa asfaltinvalmistuksen saralla.

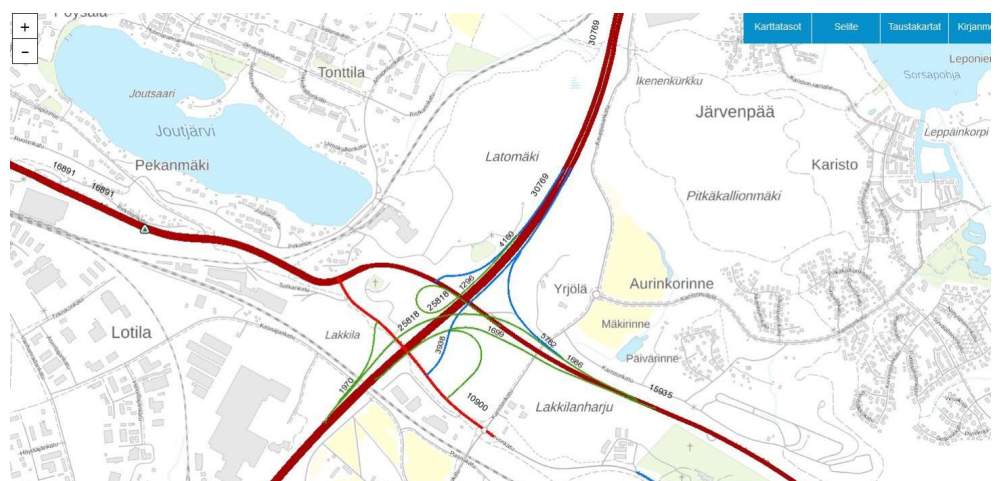
Lahden asfalttiaseman hajupäästöjen leviämismallinnuksessa on tarkasteltu hajujen leviämistä ja hajun esiintyvyyttä erilaisilla hajun voimakkuusasteilla. Mallissa on huomioitu useamman vuoden

meteorologinen aineisto, jolloin saadaan käsitys hajun yleisyydestä eri alueilla sekä korkeimmista hajupitoisuuksista ympäristössä. Koska Suomessa ei ole voimassa selkeitä raja-arvoja hajun viihtyvyyshaittaa arvioitaessa, on mallinnuksessa tarkasteltu myös hajun ulkomaisia raja-/ohjearvoja, joita käytetään hajun leviämismallinnuksen tulkinnaissa.

Hajumallinnuksen näytteenoton aikana 20.5.2020 Lahden asfalttiaseman tuotanto oli n. 240 t/h ja kierrätysmassan osuus n. 50 %. Tämä käy ilmi myös mallinnusraportista. Asfaltinvalmistus on osa nykyaikaista kiertotaloutta, missä vanhaa asfalttia kierrätetään uudelleen tien päällysteeksi. Pelkästään neitseellisen kiviaineksen käyttö asfaltinvalmistuksessa ei ole enää nykypäivää. Mallinnuksessa on huomioitu hajapäästölähteinä massaradan päästöt, kuten raportissakin on mainittu. Massarata tarkoittaa vaunun kulkureittiä massan pudotuksesta siiloille.

Muita merkittäviä hajapäästölähteitä ei laitosalueella ole. Bitumisäiliöiden hönkiä muodostuu, kun bitumisäiliöitä täytetään, jolloin säiliössä oleva ilma syrjäytyy pois. Tämä hönkä johdetaan Lahdessa kaasunkäsittely-yksikköön hajunpoistoon maanpinnan tasalle. Tuotantotilanteessa bitumia kuluu säiliöstä ja säiliö imee korvausilmaa tilalle, eikä varsinaisia hönkiä bitumisäiliöistä ulos muodostu. Pääsääntöisesti asfalttikuormat peitetään, kun kuorma-autot lähtevät asemalta työkohteisiin.

Lahden asfalttiasema sijaitsee vilkasliikenteisten valtateiden VT4 ja VT 12 risteysalueella. Ilmanlaatuun maanpintatasolla vaikuttaa eniten liikenne, koska siellä hiukkaspäästöt muodostuvat matalalta, lähellä hengitysvyöhykkeitä, ja niiden laimeneminen on heikompaa kuin esim. piippupäästöjen laimeneminen. Kariston asuinalueen hiukkaspitoisuuksiin vaikuttavatkin eniten liikenteen päästöt ko. isoilta teiltä ja pienemmiltä kokoojakaduilta. Lisäksi pienhiukkasten kaukokulkeuma Suomen rajojen ulkopuolelta vaikuttaa ilmanlaatuun.

Kuva 1. Liikennemäärät VT4 ovat 25 000-30 000 ajon/vrk ja VT12 16 000-17 000 ajon/vrk. Lisäksi risteysalueen rampeilla liikkuu tuhansia ajoneuvoja vuorokaudessa eri tasoissa Väyläviraston kartan mukaisesti. / Lähde Väylävirasto

Asfalttiaseman piippupäästöt puhdistetaan hiukkasista pussisuotimien avulla. Asfalttiaseman hiukkasten hajapäästöjä on torjuttu mm. asfaltoimalla piha-alue. Asfalttiasema sijaitsee lisäksi matalalla kallio-

leikkauksessa suhteessa Kariston alueeseen.

Kierrätysmassan ja kiviaineksen siirrossa asfaltinvalmistuslaitteistolle työskentelee kerrallaan 1-2 kauhakuormaajaa. Hiukkasmaisten hajakäytösten merkittävä kulkeutuminen aseman pihalta yli 500 metrin etäisyydelle asuinalueelle on hyvin epätodennäköistä.

Vuonna 2018 Lahden ilmanlaaturaportin (Kähäri, K. Ilmanlaatu Lahden seudulla vuonna 2018, Lahden kaupunki, 2019) mukaan korkein mitattu pienhiukkasten PM_{2.5} (< 2.5 µm hiukkaskokoluokka) vuorokausipitoisuus Lahdessa Saimaankadulla oli 21 µg/m³. Pienhiukkasten mitattu vuosipitoisuus Lahdessa Saimaankadulla oli 5 µg/m³. WHO:n terveysperusteinen ohjearvosuositus pienhiukkasten vuorokausipitoisuudelle on 25 µg/m³ ja vuosiohjearvo on 10 µg/m³. Suomessa ja EU:ssa voimassa oleva raja-arvo ulkoilman PM_{2.5} hiukkaspitoisuudelle on 25 µg/m³ vuosipitoisuutena.

PM₁₀-hiukkasten (< 10 µm:n hiukkaskoko) merkittävin ilmanlaatuun vaikuttava tekijä on liikenne ja sen aiheuttama katupöly erityisesti keväällä lumien sulamisen jälkeen. PM₁₀ hiukkasten vuorokausipitoisuuden raja-arvo on 50 µg/m³, josta sallitaan 35 ylitystä vuodessa. Lahdessa v. 2018 ilmanlaaturaportin mukaan raja-arvon numeroarvon (50 µg/m³) ylittäviä vuorokausiarvoja oli Lahdessa Launeella 18 kpl, Saimaankadulla 8 kertaa ja Rakokiven mittausasemalla 6 kpl.

Raja-arvo hengitettävien hiukkasten vuosikeskiarvolle on 40 µg/m³. Lahdessa vuonna 2018 hengitettävien hiukkasten vuosikeskiarvo oli Launeella 19 µg/m³, Saimaankadulla 15 µg/m³ ja Rakokivessä 11 µg/m³.

Muistutuksessa mainitun kvartsipölyn työhygieeninen haitalliseksi tunnettu pitoisuus Suomessa HTP-arvo on 0.05 mg/m³ eli 50 µg/m³ (kaikkien kiteisten alveolijakeisten piidioksidien työhygieeninen HTP). Alveolijakeen leikkausraja D₅₀ on halkaisijaltaan 4 µm:n hiukkaset.¹

Edellä selostetusti ympäristölupamenettely on laillisuusharkintaa, jonka mukaisesti lupa tulee myöntää, jos käsillä ei ole laissa säädettyä luvanmyöntämisestettä. Teollisesta toiminnasta aiheutuvan viihetyisyshaitan väitetty, mutta perustelematon, vaikutus kiinteistön arvon alenemiseen ei ole seikka, joka otettaisiin huomioon ympäristölupaharkinnassa tai jonka johdosta ympäristölupa tulisi evätä. Peab Industri Oy toteaa myös, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely tule sovellettavaksi nyt kyseessä olevassa tapauksessa.

Hanke ei sisälly ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) liitteeseen 1 eikä muutoksesta aiheudu sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, että ympäristövaikutusten arviointimenettely tulisi suorittaa YVA-lain 3 §:n 2 momentin nojalla.

¹ <https://www.ttl.fi/kemikaalit-ja-tyo/kvartsi/>, TTL Hengittävän ja alveolijakeisen pölyn tavoitetasoperustelumistio, 19.8.2016.

Muistutus 19

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksessa vastustetaan Peab Oy:n hakemusta asfalttimassan valmistusmäärän nostamiseksi hajuhaittojen johdosta. Muistutuksen mukaan tänä kesänä Peab Industri Oy:n asfalttiasema on aiheuttanut voimakasta hajuhaittaa, joka kulkeutuu myös sisätiloihin, aiheuttaen päänsärkyä ja huonovointisuutta. Peab Industrin mukaan viime kesän hajuhaitat johtuivat siirrettävästä asfalttiasemasta, jota ei enää käytetä, ja hajuhaitat ovat olleet voimakkaimpia tuotannon käynnistämisen yhteydessä.

Muistutuksen antajan mukaan kuitenkin hyvin voimakas hajuhaitta oli mm. 1.7.2020 illalla ja alkuyöstä pitkän ajan jälkeen tuotannon käynnistämisestä. Peab Industrin mukaan hajuhaitta ei ole terveydelle vaarallista, mutta he eivät ole toimittaneet lisäinformaatiota. Muistutuksen antajalle hajusta on ollut terveydelle haittaa aiheuttaen päänsärkyä, huonovointisuutta sekä estäen nukkumista hajun ollessa voimakasta yöaikaan. Hajua on aseman kohdalla aina kun on tuotantoakin ja hajun kulkeminen riippuu tuulen suunnasta ja voimakkuudesta.

Tiedotteessaan 4.5.2020 Peab Industri ilmoitti käyttävänsä hajupäiväkirjojen tietoja verratakseen säätietoja sekä tuotantoa ja näin entistä tehokkaammin pystyisivät minimoimaan hajuhaittoja. Peab Industri on ilmoittanut, etteivät he voi huomioida tuulta tuotannossaan, joten hajuhaittaa on aina kun tuulen suunta osuu muistutuksen antajaan päin. Asialle on tehtävä jotain, koska asema on näin lähellä asuin-aluetta. Tontin oston ja talon rakentamisen yhteydessä tällaista ongelmaa ei ollut, niin kuin ei ensimmäisinä asuinvuosina.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa.

Muistutus 20 As Oy Kokkoketo, As Oy Kokkokallio ja As Oy Joutharju

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antajat esittävät kannanottonaan, ettei Peab Industri Oy:n toiminnan laajentamista nykyisessä osoitteessaan hyväksytä tai sallita. Jo nykyisellään asfalttiaseman aiheuttamat hajuhaitat sekä ympäristölle että siellä asuvalle väestölle ja asukkaille tuovat ilmeisiä, epämiellyttäviä haittoja. Asemalta lähtevät hajuhaitat ja käry ovat runsastuneet yrityksen vaihduttua. Kasvavat hajuhaitat vaikuttaisivat negatiivisesti paitsi asumisolosuhteisiin, myös asuntojen hintoihin.

Peabin hakemuksessa esitetty lähes tuplaantuva asfaltinkäsittely nostaisi hajuhaittoja entisestään, eikä yrityksen aiheuttamia ongelmia toistaiseksi puhtaalle luonnolle ja sen ekologiselle ole tarpeeksi tutkittu. Kasvavat tuotantoluvut ja nousevat hajuhaitat olisivat muistutuksen mukaan entistä konkreettisempi uhka alueen virkistyskäytölle ja viihtyvyydelle.

Muistutuksen antajien näkemyksen mukaan yrityksen tekemät laskennalliset mallinnuksetkaan eivät ole olleet riittäviä ja totuudenmukaisia tai relevantteja toiminnan laajentamiseksi. Ennen ympäristölu-

van myöntämistä olisi syytä kartoittaa alueella olevien asukkaiden mielipiteet hajuhaitoista ja niiden vaikutuksista asuinympäristölle.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa. Lisäksi yhtiö toteaa, että asemasta lähiympäristöön mahdollisesti hetkittäin aiheutuva vähäinen viihtyisyyshaitta tai edes väitety asuntojen arvon aleneminen eivät ole perusteita olla myöntämättä ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Peab Industri Oy huomauttaa myös, ettei muistutuksessa ole miltään osin perusteltu näkemystä mallinnusten riittämättömyydestä tai totuuttavastaa-mattomuudesta, joten yhtiön ei ole mahdollista – eikä tarpeellista – ottaa tältä osin tarkemmin kantaa muistutuksen väitteeseen. Tällaisiin perustelemattomiin ja toteennäyttämättömiin väitteisiin ei voida hakijan oikeusturvaa loukkaamatta perustaa luvan epäävää päätöstä.

Muistutus 21

Muistutuksen pääasiallinen sisältö

Muistutuksen antaja esittää lupahakemuksen lykkäämistä siihen asti, kunnes ilmaan pääsevät hajuhaitat saadaan korjatuksi ja todetuksi toimivaksi mittaustuloksien. Asfalttiaseman hajut kantavat Ruolankadun asuinalueelle 2,5 km päähän asfalttiasemasta usein, ja hajua on esiintynyt 4,5 km päässä Launeen-perhepuistolla saakka.

Haju on epäpuhtaan pakokaasun hajuista, bitumin- ja asfalttimassan hajuista. Muistutuksen mukaan bitumihönkä tulee poistaa jollain keinoin, esimerkiksi polttamalla tai suodattamalla. Asfalttimassan lastaus tapahtuu suljetussa tilassa niin, ettei siitä pääse hajuja ympäristöön, ja nämä hajut on suodatettava jotenkin ennen ulkoilmaan pääsemiseksi. Muistutuksen antajalle aiheutuu hajujen johdosta hengitysvaikeuksia.

Peab Industri Oy:n vastine

Peab Industri Oy viittaa vastineenaan edellä tässä kirjelmässä lausumaansa. Lastausvaiheen aikaisten päästöjen osalta yhtiö toteaa tehneensä investointipäätöksen huuvista, joilla hajupäästöjä kerätään käsiteltäväksi aktiivihiilikontissa.

Peab Industri Oy toteaa lopuksi, että hajupäästöt liittyvät kiinteästi asfaltinvalmistustoimintaan, eikä niistä täydellinen eroon pääseminen ole mahdollista. Koska toimintaa koskevia sitovia päästöraja-arvoja ei ole lainsäädäntötasolla tai edes soft law -ohjeistuksella annettu, hajupäästöjen vaarattomuus ihmisille varmistetaan asfalttiasema-asetuksessa säädettyä suojaetäisyyttä noudattamalla ja tarvittaessa tiukemmilla ympäristöluvan määräyksillä.

Ympäristölupahakemuksen mukaisesta Lahden asfalttiaseman toiminnan laajennuksesta ei nykyisillä suojaetäisyyksillä aiheudu terveyshaittaa tai kohtuutonta hajuhaittaa, jonka johdosta lupa voitaisiin evätä. Koronapandemian aikana suuret infrastruktuurihankkeet nousivat olennaiseen asemaan rakennusteollisuuden elvyttämistoime-

na. Lahden aseman vuosituotannoksi on aikoinaan haettu silloisiin markkinatilanteisiin suhteutettu määrä. Tästä johtuen jo elokuun loppuun mennessä Lahden asfalttiaseman vuosituotantokapasiteetti on jo käytännössä käytetty, minkä johdosta, jos lupaa tuotannon kasvattamiseen ympäristölupahakemuksen mukaisesti ei myönnetä, aseman tuotanto joudutaan keskeyttämään koko loppuvuodeksi. Asemalla tehtävä asfaltti käytetään ja tarvitaan Lahden seudun infra-hankkeisiin. Jos aseman käyttö loppuvuonna estyy, on tällä negatiivisia vaikutuksia talouteen, aseman henkilöstön työllisyyteen sekä asfalttikuljetusten aiheuttamiin liikenteen päästöihin, kun asfalttia joudutaan kuljettamaan Lahteen kauempana sijaitsevilta asemilta.

Kuten edellä on esitetty, ympäristöluvan myöntäminen on laillisuus-harkintaa. Tämä tarkoittaa muun ohella sitä, että lupahakemusta ei voida evätä tarkoituksenmukaisuusperusteella eikä lähiseudun asukkaiden mielipiteiden tai aseman toimintaan kielteisesti suhtautuvien henkilöiden aktiivisen toiminnan johdosta. Asfalttiasematoiminnan minimietäisyyksistä asutukseen on toiminnan hyvin tiedossa olevien vakiotyyppisten päästöjen johdosta voitu säätää valtioneuvoston asetuksella. Kuten todettua Kariston aseman osalta etäisyys on noin kolminkertainen säädettyyn minimietäisyyteen nähden ja lisäksi asemalla on jo tehty ja tullaan vielä tekemään tavanomaisesta poikkeavia, kehittyneitä teknisiä ratkaisuja hajupäästöjen hallinnassa.

Hakija korostaa, että sillä ei olisi niihin lainsäädännöstä johtuvaa perustetta, mutta ne on vapaaehtoisesti tehty ja tehdään toiminnan hyväksyttävyyden kohentamiseksi naapurustossa. Luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät tehtyjen mallinnusten, selvitysten ja päästömitausten mukaan kiistattomasti, eikä lupaa tuotannonlaajennukseen voida jättää myöntämättä viranomais-harkinnan perusteella.

Vastineen täydennykset

Hakija on täydentänyt vastinettaan lupaviranomaisen pyynnöstä 9.9.2020 ja 15.9.2020. Seuraavassa on esitetty täydennysten pääasiallinen sisältö.

Vastinetäydennykset 9.9.2020

Enwin Oy selvitti syksyllä 2019 viiden YIT-Teollisuus Oy:n asfalttiaseman hajupäästöjen koostumusta. Peab Asphalt Oy:n omistukseen siirtyneiden asemien mittaukset uusittiin keväällä 2020. ”Peab Asphalt Oy -Savukaasumittaukset 2020” -raportissa on esitetty vertailu eri asemien välillä vuosien 2019 ja 2020 tulosten perusteella.

Verrattaessa Lahden aseman olfaktometristä hajupitoisuutta (31 000 OUE/m³) Hämeenlinnan aseman hajupitoisuuteen (5 800 OUE/m³), oli Lahden pitoisuus suhteessa Hämeenlinnaan viisinkertainen, vaikka savukaasun komponenttipitoisuudet olivat myös Lahdessa alhaisia. Vastaavasti Turun aseman hajupitoisuus (18 500 OUE/m³) oli 2/3 Lahden pitoisuudesta. Hajua on luonnehdittu olfaktometrisessä analyysissä pakokaasumaiseksi, öljyiseksi ja pistäväksi.

Raportin mukaan Lahden aseman savukaasupuhaltimessa oli mitaustilanteessa laakeririkko, minkä takia savukaasun /polttoilman määrää jouduttiin ns. kuristamaan. Lahdessa poltto/massan lämmi-

tys rumpu-uunissa ei ollut mittauspäivänä optimaalista, sillä mm. savukaasun hiilimonoksidipitoisuus oli korkea, 2325 ppm CO. Korkean CO:n takia NOx:ia ei savukaasussa esiintynyt. Typpiyhdisteet saattoivat olla raportin mukaan savukaasussa ammoniakkinä tai amiineinä, mikä selittäisi hajun luonnehdinnan pistäväksi. Seuraavassa taulukossa on koottu raportista Lahden aseman savukaasumittausten vertailutietoja.

Lahden asfalttiaseman savukaasumittausten vertailu 2019/2020			
Mittaukset	16.10.2019 RC 50 %	20.5.2020 RC 40+10	yksikkö
Olfaktometrinen hajupitoisuus	-	31 000 (ka)	OUE/m ³
Bitumihiuru	2,1(ka)	1,0 (ka)	mg/m ³
TRS-yhdisteet	0.0 (ka)	0,6 (ka)	mgS/m ³
VOC-yhdisteet	12,4 (ka)	11,0 (ka)	mgC/m ³
PAH-yhd. hiukk.	60,4 (ka)	0,1 (ka)	µg/m ³
PAH-yhd. kaasu	0,8 (ka)	0,0 (ka)	µg/m ³
O ₂	14	13	%
NO _x	30	0	ppm
SO ₂	7	29	ppm
CO	581	2325	ppm
pöly	115*	10	mg/m ³
lämpötila	80	119	°C

*suodinpuusirikko mittausvaiheessa

Toiminnanharjoittajan lupaviranomaiselle 9.9.2020 toimittamassa vastineen täydennyksessä ilmoitettiin, että Hämeenlinnan asfalttiasemalle on tilattu dronella suoritettava päästömittaus. Mittauksen tekee Aeromon Oy. Samanlaista mittausta on suunniteltu myös Lahden asemalle. Mittauksen tuloksia voidaan verrata laskennalliseen hajumallinnukseen. Hämeenlinnan mittaustulokset ja vertailu hajumallinnukseen toimitetaan viranomaiselle vertailuaineistoksi niiden valmistuttua.

Lahden asemalle on jo suunniteltu lastausalueen ympärille huuvat, joiden on tarkoitus kerätä lastaustilanteessa syntyvät ilmapäästöt. Huuvien rakennekuvat on toimitettu hakemuksen liitteenä.

Ilmapäästöjen suodattamiseksi suunnitellaan vastaavaa aktiivihiili-suodatinta kuin Heathrown lentokentän asfalttiasemalla Lontoossa. Menetelmän toimivuudesta Peab Asfaltin asemilla ei ole vielä mitaustuloksia. On mahdollista, että laitteistoa testataan ensimmäisenä jollain muulla Peab Asfaltin asfalttiasemalla kuin Lahdessa.

Lahden asfalttiaseman voimassa olevassa ympäristöluvassa on vaadittu päästömittausta kolmen vuoden välein. Lupamääräyksessä on pitänyt selvittää mittauksin hiukkas- NO_x- ja VOC-pitoisuudet. Tätä mittausta toiminnanharjoittaja ehdottaa järjestettäväksi jatkossa vuosittain kaksi kertaa kauden aikana. Savukaasumittauksia ehdotetaan myös laajennettavaksi niin, että hiukkas-, NO_x- ja VOC-pitoisuuksien lisäksi mitattaisiin olfaktometrinen hajupitoisuus, bitumihiuru (mg/m³), TRS-yhdisteet ja PAH-yhdisteet.

Vastinetäydennys 15.9.2020:

Lupaviranomainen pyysi 10.9.2020 saamansa vertailuraportin perus-

teella tarkennuksia asfalttiaseman lämmitysprosessin toimivuudesta. Vastinetäydennyksen mukaan asfaltin valmistuksen häiriötila 20.5.2020 mittauksen aikana ei ollut merkittävä. Ongelmana ollut laakeri on savukaasun pääpuhaltimen akselin laakeri ja tämä pääpuhallin ei vaikuta kuumennusrumpujen polttimien säätöihin mitenkään (se ei ohjaa polttimen säätöparametrejä). Kyseinen puhallin on taajuusmuuttajaohjattu ja mikäli sitä ei ole laakerivaurion takia voinut pyörittää suurella teholla, on sen seurauksena ollut pakko myöskin pienentää kuumennusrumpujen polttimien sekä tuotannon tehoa, mutta tämä tehon lasku ei muuta polttimien polttoaineen ja erillisellä puhaltimella tuotetun palamisilman seossuhdeparametrejä eikä siten vaikuta päästöihin.

Asfalttiaseman valmistusprosessi on automaattinen, tietokoneohjattu. Järjestelmä ohjaa raaka-aineiden syöttöä, raaka-aineiden punnituksia, raaka-aineiden sekoitusprosessia ja valvoo lämpötiloja. Mikäli näissä prosesseissa tapahtuu virheitä, tietokone hälyttää monitorilla operaattoria tai jopa pysäyttää prosessin. Valmistusprosessin tarkkailu hoituu tietokoneen kautta ja operaattori seuraa vain tietokoneen toimintaa.

Myös raaka-aineiden kuumennusrumpujen polttimien toimintaa ohjataan automaattisesti. Operaattori antaa tietokoneelle raaka-aineiden tavoitelämpötilan, jonka pohjalta tietokone säätää ja seuraa polttimien polttoaineen ja palamisilman määrän ja säätää seossuhteen jatkuvasti optimaaliseksi. Poltinkohtaisesti polttoaineen määrää säädetään säätöventtiilillä ja palamisilman määrää erillisellä taajuusmuuttajaohjatulla puhaltimella. Järjestelmä ohjaa näitä molempia synkronisesti.

Kuumennettujen raaka-aineiden lämpötila mitataan heti kuumennusrumpujen jälkeen ja mikäli nämä lämpötilat poikkeavat tavoitearvoista, järjestelmä säätää polttimien tehon sen mukaisesti. Mikäli raaka-aineiden syöttötehoa kuumennusrumpuihin muutetaan ja sen seurauksena ulostulevan raaka-aineen lämpötila muuttuu, järjestelmä jälleen ohjaa poltintehoa. Tämä kaikki tapahtuu automaattisesti.

Tietokoneelle on syötetty poltinohjausta varten parametrit oikeasta palamisilmamäärästä (huomioiden ympäristön ilmanpaineen) kyseiselle polttoaineelle tavoitteena saavuttaa mahdollisimman stokiometrinen palaminen. Järjestelmä myös mittaa annosteltavan polttoaine- ja ilmamäärän. Mikäli näissä ohjauksissa tapahtuu virhe, järjestelmä hälyttää operaattoria tai mikäli raaka-aineet tai savukaasut menevät liian kuumiksi, tietokone sammuttaa polttimet.

Suodattimien hiukkasläpäisy ja muut savukaasupäästöt mitataan kerran vuodessa. Hiukkasläpäisytuloksen perusteella todetaan heti suodattimen kunto. Muiden päästötulosten perusteella voidaan arvioida jonkin verran polttimien perusparametrien oikeellisuutta. Tuotantokauden aikana pari kertaa vuodessa suodattimelle tehdään prosessiajan ulkopuolella ns. värijauhetesti. Värijauhetesti suoritetaan siten, että pääpuhaltimen ollessa käynnissä suodattimen sisäänmenokanavaan johdetaan värijauhetta ja tarkistetaan suodatinpussien ulostulopuolelta, onko värijauhetta näkyvässä missään. Jos suodatinpussit ja suodattimen seinämät ovat kunnossa, värijauhe ei pääse niiden läpi. Tämä värijauhetesti kertoo hyvin suodattimen kunnan ja

suodattimen riittävän suodatuskyvyn ja toisaalta suodattimen mahdollisen viallisuuden.

Häkäpäästöjen syntyyn vaikuttaa esimerkiksi kierrätysasfaltin käyttö, eikä polttimon toiminta. Asfaltin valmistuksessa pyritään siis yhtä aikaa huomioimaan valmistettavan massan laatuun vaikuttavat seikat ja toisaalta päästöjen vähentämiseen vaikuttavat seikat. Toisinaan nämä tavoitteet voivat olla jopa ristiriitaisia. Kierrätysasfaltin käyttömäärään pystytään vaikuttamaan vain vähän, ja massan reseptistä päättää tilaaja. Vaikka esimerkiksi lämpötilan laskulla saataisiin aikaan myös päästövähennystä, tämä ei ole aina mahdollista, mikäli massan laatua ei pystytä takaamaan matalammassa lämpötilassa.

Tätä asiaa on jo kuitenkin edistetty muun muassa keskusteluilla bitumitoimittajan kanssa. Selvitämme, voidaanko bitumin kovuuden muuttamisella ja mahdollisilla notkistavilla lisäaineilla päästä parempaan tilanteeseen, jossa laatu saavutetaan matalammassa lämpötilassa ja vähemmällä ilmapäästöillä. Tässä selvitystyössä hyödynnämme myös muista Pohjoismaista saatavaa tietoa ja kokemusta.

Seuraavat muutostyöt Lahden asemalla liittyvät savukaasupesurin geelilevyihin. Laitteeseen lisätään geelilevyjä, jotka neutraloivat aiempien päästöjen lisäksi myös ammoniakkia ja amiineja. Uudet geelilevyt asennetaan heti, kun ne saapuvat. Mikäli tuotanto jatkuu vielä tänä vuonna, asemalla suoritetaan myös mittauksia, joilla todennetaan geelilevyjen toimivuus. Muussa tapauksessa päästömittauksia jatketaan kauden 2021 aikana.

Valitukset nykyisen luvan mukaisesta toiminnasta

Vuosi 2020

Hakijan Peab Industri Oy:n Vartiokalliokatu 2:ssa sijaitsevan kiinteän asfalttiaseman toiminnasta toimitettiin 26.6 - 21.7.2020 yhteensä 14 valitusta/ilmoitusta ympäristölupaviranomaiselle. Lupaviranomainen jätti hakijalle 22.7.2020 selvityspyynnön tehdyistä valituksista.

Hakijan selvityksen mukaan kaikista ajankohdista paitsi 13.7. oli ilmoitettu myös Peab Industri Oy:lle. Selvityksen mukaan aseman henkilökunta on käynyt useita kertoja Kariston asuinalueella tutkimaan hajuhaittaa saatujen ilmoitusten perusteella, mutta hajuhaitan on todettu olleen lyhytaikainen ja hyvin paikallinen, eikä sitä ole ehditty havainnoida.

Hajuhaittaa on myös tarkkailtu aseman välittömässä läheisyydessä ja henkilökunnan arvion mukaan tänä vuonna käyttöön otetuilla menetelmillä on ollut selvästi vaikutusta. Asemalla on ollut savukaasupesuri käytössä 11.5. alkaen ja pesurin geelilevyjä on vaihdettu 1,5 kk välein, kuten laitteiston käyttöohjeissa suositellaan.

Asemalla on käytetty bitumin sekaan sekoitettavaa hajunneutralointikemikaalia 10.6.2020 alkaen. Myös tämän vaikutus on ollut aseman henkilökunnan mukaan huomattava.

Heinäkuun alussa aseman lähellä oli moottoritien päällystystyömaa ja tämä on voinut aiheuttaa asfaltin hajua myös Kariston asuinalueel-

le. Asema on ollut suljettuna 20. – 29.7.2020 huoltotöiden vuoksi, joten 21.7. ilmoitettu hajuhaitta ei ole voinut olla Peab Asfaltin asemalta peräisin. Noin 2 km päässä Kariston asuinalueesta on myös toinen asfalttiasema.

Toukokuussa aseman toiminnasta tiedotettiin kaikkiin postinumeroalueen talouksiin, eli noin 800 talouteen. Kirjeessä toimitettiin hajupäiväkirjalomakkeet ja palautuskuori. Hajupäiväkirjoja on palautunut yhteensä 8 kpl ja alustavan analyysin perusteella hajuhaittaa on ilmoitettu vähemmän kuin viime syksynä toteutetussa vastaavassa kyselyssä.

Vuosi 2019

Ympäristöluvan valvontaviranomainen sai 24.7.2019 – 11.11.2019 välisenä aikana asfaltinhajusta 29 havaintoa/valitusta. Valtaosa valituksista tuli asfalttiaseman läheltä Levonkatu 4:n krematoriolta (noin 220 m) ja Kariston asuinalueelta (500 - 600 m), mutta valituksia on tullut myös Lotilan teollisuusalueelta noin 1 – 2 km:n etäisyydeltä ja joitakin mahdollisia havaintoja on tullut Pyhättömän kaupunginosasta, mikä sijaitsee asemista noin 3 km:n päässä.

Hakemuksen osana on edellisen luvanhaltijan YIT Teollisuus Oy:n teettämä selvitys Kierrätysasfaltin hajupäästön karakterisointi”, jossa Enwin Oy selvitti syksyllä 2019 viiden YIT-Teollisuus Oy:n asfalttiaseman piipun hajupäästön koostumusta. Mittauskohteina olivat mm. Lahden kiinteä asfalttiasema ja Lahden siirrettävä asfalttiasema.

Selvityksessä todetaan, että asfalttiaseman piipun savukaasut aiheuttavat aika-ajoin hajuhaittoja ympäristössä. Tietyissä sääolosuhteissa savukaasut leviävät laimentumattomina alas piipusta ympäristöön, jolloin hajun voimakkuus on aiheuttanut hajuvalituksia. Mittauksen tarkoituksena oli selvittää kierrätysasfaltin valmistuksessa muodostuvan savukaasun haisevat komponentit ja sitä kautta edellytykset hajupäästöjen vähentämiseksi teknisin keinoin.

Vuonna 2019 hakemusalueella oli toiminnassa kiinteä ja siirrettävä asfalttiasema. Asfalttimassoja valmistettiin kiinteällä asfalttiasemalla 15.4.2019 - 16.12.2019 ja rekisteröidyllä siirrettävällä asfalttiasemalla 9.5-6.11.2019.

Vuosittaisten lupavalvontatietojen perusteella asfaltin valmistus on lisääntynyt asemalla vuodesta 2016 vuoteen 2020 yhteensä 42 % ja kierrätysasfaltin käyttö 37 %. Asfaltin valmistus kasvoi vuodesta 2018 vuoteen 2019 yhteensä 67 % ja kierrätysasfaltin käyttö 68 %. Asfaltin valmistusmäärän kasvaminen johtui lähinnä siirrettävän aseman rekisteröinnistä vuonna 2019. Samana vuonna alkoivat laajamittaiset hajuvalitukset ja ne ovat jatkuneet vuonna 2020, vaikka siirrettävän aseman toiminta loppui vuonna 2019.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNNAN RATKAISU

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää perusteluosassa esitetyn mukaisesti, että se myöntää Peab Industri Oy:lle muutoksen

ympäristölupa on valmistaa asfalttia 250 000 tonnia vuodessa 150 000 tonnin sijaan.

Toiminta voidaan aloittaa luvansaajan esittämästä perustellusta syystä ja mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta vakuutta vastaan, sillä luvan täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vakuuden asettaminen on tarpeen ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuuden suuruus on 10 000 euroa. Vakuus on asetettava ympäristönsuojelulain 59-61 §:n mukaisesti. Vakuuden edunsaajaksi on asetettava ympäristöluvassa osoitettu ympäristölupaviranomainen Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta ja se on suoritettava ennen toiminnan aloittamista.

Lautakunta muuttaa lupamääräykset 17 ja 18. Muilta osin Lahden Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan sekä Lahden seudun ympäristölautakunnan aiemmat päätökset pysyvät voimassa.

Muutetut lupamääräykset

17. Asfalttiaseman ulkoilmaan johdettavan poistokaasun hiukkaspitoisuus saa olla enintään 30 mg/m^3 (n) 17 prosentin happipitoisuudessa. Mittausten kokonaisepävarmuus on ilmoitettava raportissa. Raja-arvoa katsotaan noudatetun, kun kolmen lyhytaikaisen mittauksen keskiarvo kokonaismittausepävarmuus huomioiden ei ylitä raja-arvoa.

18 a. Asfalttiaseman poistokaasujen hiukkas-, NO_x -, VOC-, CO-, O_2 - ja NH_3 -pitoisuudet sekä olfaktometrinen hajupitoisuus on mitattava vuosittain vähintään kerran asfalttiaseman toimintakauden aikana ja kaksi kertaa, mikäli toimintakausi on pidempi kuin 4 kk. Mittauksista on laadittava raportti.

Raportin hiukkaspäästöjen ja typenoksidien päästöjen mittaustulokset esitettävä yksikössä mg/m^3 (n) kuivaa kaasua redusoituna 17 prosentin happipitoisuuteen. Päästöt on ilmoitettava, mikäli mahdollista myös tunti- ja vuosipäästöinä (kg/h, t/a). Raportissa on oltava tiedot mittausmenetelmistä ja arvio mittausten edustavuudesta.

18 b. Asfalttiaseman hajupitoisuuden on oltava pääsääntöisesti sen toiminta-ajasta 98,0 prosenttisesti alle 2 OUE/m^3 lähimmissä hajulle häiriintyvissä asuin-kohteissa ja aseman hajupitoisuuden tulee olla 99,99 % toiminta-ajasta asuin-kohteissa alle $10,0 \text{ OUE/m}^3$. Yli $10,0 \text{ OUE/m}^3$ hajupitoisuutta saa siten esiintyä hajulle häiriintyvissä asuin-kohteissa enintään 0,01 % asfalttiaseman toiminta-ajasta.

Asfalttiaseman toiminnan aikaista olfaktometristä hajupitoisuutta on pystyttävä arvioimaan siten, että arvioinnissa otetaan huomioon sään vaihtelut. Jos hajupäästöjen raja-arvo ylittyy, on hajun puhdistuslaitteiston toimivuus ja/tai muu hajupäästön tai hajuhaitan syy sekä hajuvaikutukset asfalttiaseman ympäristössä selvitettävä viipymättä.

18 c. Toiminnanharjoittajan on perustettava hajuhavaintojen ilmoitusjärjestelmä, kuten internetin tai puhelimen kautta toimiva järjestelmä.

Järjestelmän on oltava reaaliaikainen. Järjestelmään saapuvat ilmoitukset on viipymättä ohjattava toimintaa valvovalle henkilölle. Hajuhavainnoista on pidettävä kirjaa ja kirjanpitoon on liitettävä hajuhavaintoaikojen tuuli- ja muut säätiedot. Havainnot on esitettävä myös kartalla.

Ilmoitusjärjestelmäesitykseen on liitettävä selvitys käytettävistä hajupäästöjen vähennystekniikoista, arviot puhdistustehoista sekä selvitys bitumisäiliön hajupäästöstä (OU_E/m^3 , OU/h) eri tuotantotilanteissa. Esityksessä on huomioitava myös hajupäästöjen, kuten massaradan ja kuormauksen hajupäästöjen talteenotto ja käsittely. Esitys reaaliaikaisesta ilmoitusjärjestelmästä selvityksineen on toimitettava lupaviranomaisen hyväksyttäväksi 31.2.2021 mennessä.

18 d. Lupamääräyksissä 17 ja 18 a-c edellytetyt hajupäästöjen vähentämistoimenpiteet on toteutettava vuoden 2021 tuotantokauden aikana.

18 e. Mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. Näytteiden otto ja analysointi on suoritettava standardien (CEN, ISO, SFS tai vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti. Tulosten raportoinnissa on esitettävä käytetyt menetelmät, niiden mittausepävarmuus sekä tulosten edustavuus (YSL 527/2014, 209§).

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain nojalla on säädetty valtioneuvoston asetus asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (846/2012). Asfaltti-asetusta sovelletaan kyseisen asetuksen 1 §:n mukaan ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena ympäristöluvallisen asfalttiaseman toimintaan ja toimintaan, joka on rekisteröitävä ympäristönsuojelulain 11 luvun perusteella (YSL 116 § ja 117 §).

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 30 §:n liitteen 2 mukaan asfalttiasemat ovat rekisteröintivelvollisia. Asfalttiasema tarvitsee ympäristöluvan vain silloin, jos kyse on YSL 28 §:n tai 27 §:n 2 momentin mukaisesta toiminnasta.

Asfalttiasema tarvitsee ympäristöluvan, jos asema sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa (YSL 28 §). Lupa tarvitaan myös silloin, jos aseman toiminnasta saattaa aiheutua ympäristössä eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta (YSL 27 §, 2 mom. 3 kohta).

Lupapäätöksen määräykset 17 ja 18 (a, b, c, d ja e) ovat annettu kohtuuttoman hajuhaitan ja terveyshaitan olemassaolon selvittämiseksi ja estämiseksi ja ne on annettu ympäristönsuojelulain 70 §:n mukaisesti. Määräykset ovat asfalttiasetukseen sisältyviä yksilöityjä ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksia ankarampia, koska ne

ovat tarpeen sekä luvan myöntämisen edellytysten täyttämiseksi, asfalttiasetuksella ja ympäristönsuojelulailla säädetyn ympäristönlaatuvaatimuksen turvaamiseksi, että parhaan käyttökelpoisen tekniikan noudattamiseksi.

Ympäristöluvassa on määrätty ympäristönsuojelulain 54 § mukaisesti, että toiminnanharjoittajan on tehtävä erityisenä selvityksenä hajuhavaintojen ilmoitusjärjestelmä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen tai sen vaaran selvittämiseksi (määräys 18 c), koska lupaviranomaisella ei ole ollut käytettävissään lupaharkintaa varten riittävän yksityiskohtaisia tietoja päästöistä tai toiminnan vaikutuksista. Selvityksen tekemiselle on annettu riittävä aika (määräys 18 d), jonka aikana se on toimitettava lupaviranomaiselle.

Lupaviranomainen voi ympäristönsuojelulain 90 §:n mukaisesti tämentää tarvittaessa tässä päätöksessä antamiaan lupamääräyksiä tai täydentää lupaa saman lain 54 §:n nojalla 18 c määräyksessä vaatimansa selvityksen perusteella. Mahdollisessa asian jatkokäsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulain 96 §:ssä säädetään. Lupaviranomainen on muuttanut luvan tarkkailumääräyksiä saman lain 65 §:n mukaisesti.

Koska luvan muuttaminen on tullut vireille toiminnanharjoittajan toimesta, on lupaviranomainen kuullut ennen asian ratkaisemista toiminnanharjoittajaa ja esittänyt tälle yksilöidyn pyynnön toimittaa luvan muuttamisen perusteen ja tarpeen arvioimiseksi tarpeelliset selvitykset. Asian käsittelyssä on noudatettu, mitä saman lain 96 §:ssä säädetään.

Ympäristönsuojelulain 48 § mukaisesti lupaviranomaisen on tutkinut ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja ottanut huomioon asiassa annetut lausunnot, tehdyt muistutukset sekä mielipiteet. Lupaviranomainen on ottanut muutoinkin huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Ympäristölupamuutos asfaltin valmistuksen lisäämiseksi on myönnetty, koska toiminta täyttää lupamääräyksiä noudattaen sekä aiempien päätösten että nyt annetun päätöksen perusteella ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Lupa-asioita ratkaistaessa on noudatettu luonnonsuojelulakia.

Ympäristönsuojelulain 49 § mukaisesti ympäristöluvan muutos myönnetään siten, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista terveyshaittaa tai muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä.

Muutetun ympäristöluvan mukainen toiminta ei aiheuta merkittäviä päästöjä, merkittävää ympäristön pilaantumista tai niiden vaaraa eikä erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella.

Lupamuutospäätöksen mukaisesti toimittaessa asfaltin valmistus ei lupaviranomaisen käsityksen mukaan aiheuta ympäristölle, naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle kohtuutonta rasitusta. Rasituksen kohtuuttomuuden arvioinnissa lupaviranomainen on ottanut huomioon naapuruussuhdelain 17 §:n mukaisesti paikalliset olosuhteet, rasituksen muun tavanomaisuuden, rasituksen voimakkuuden ja keston, rasituksen syntymisen ajankohdan sekä muut vastaavat seikat. Lupaharkinta on perustunut tässä yksittäistapauksessa ilmenneisiin seikkoihin ja olosuhteisiin.

Yksilöidyt perustelut

Luvan mukaisen toiminnan edellytyksenä ei ole, että toiminta olisi täysin haitatonta. Ympäristönsuojelulaki sallii päästöt, jotka eivät voi aiheuttaa ympäristölle terveyshaittaa, merkittävää viihtyvyyshaittaa tai kohtuutonta rasitusta (YSL 14 §, 5 §:n 1 mom. 2 kohta).

Ympäristöministeriön 17.12.2012 päivätyssä asfalttiasetuksen perustelumuistiossa todetaan, että asfaltin valmistuksessa syntyvien hajuhaittojen ehkäisy on teknisesti mahdollista ja sitä on edellytetty asfalttiasemilla, joilla häiriöille alttiit kohteet ovat verrattain lähellä asemaa. Asfalttijätteen käytöstä ei aiheudu ministeriön perustelumuistion mukaan erityisiä hajuhaittoja. Asetuksen valmistellut ympäristöministeriö ei ole katsonut tarpeelliseksi asettaa hajupäästöille pitoisuusraja-arvoja, mutta asfalttiasetuksen 5 §:n mukaisesti asfalttiaseman melua, pölyä tai hajua aiheuttava toiminto on sijoitettava vähintään 150 metrin etäisyydelle asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta oleskeluun tarkoitettusta piha-alueesta sekä muusta häiriölle alttiista kohteesta.

Asfalttiasetus on säädetty ympäristönsuojelulain nojalla, joten asfalttia on valmistettava siten, ettei 150 metrin päässä asemasta voi aiheutua ympäristölle terveyshaittaa, merkittävää viihtyvyyshaittaa tai kohtuutonta rasitusta.

Useissa muistutuksissa on esitetty, että asfalttiaseman hajupäästöt ovat aiheuttaneet ympäristönsuojelulaissa kiellettyä terveyshaittaa, merkittävää viihtyvyyshaittaa sekä naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta rasitusta huomattavasti asetuksen minimietäisyyttä laajemmalla 550-1 000 metrin etäisyydellä Kariston asuinalueella. Useat muistuttajat ovat kokeneet asfaltin valmistuksesta syntyneen hajun olleen aika-ajoin voimakasta tai erittäin voimakasta ja aiheuttaneet pahimmillaan päänsärkyä, unettomuutta ja hengitysvaikeuksia. Muistuttajien mukaan asfalttiasema ei ole aiheuttanut tällaista haittaa luvan myöntämisen 18.6.2013 jälkeen ennen kuin vasta vuosina 2019 ja 2020.

Luvansaaja on lähtenyt siitä, että hakemuksen ja sen liitteenä olleen hajumallin ja mittausten perusteella haju on voinut aiheuttaa lähinnä viihtyvyyshaittaa. Toiminnanharjoittaja on esittänyt myös, että asfalttiasema on ollut kiinteistöllä ennen kuin lähimmät asuinrakennukset on rakennettu, joten alueelle muuttaneiden olisi pitänyt ymmärtää hajuhaittojen mahdollinen ilmeneminen. Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut käyttävänsä asfalttiasetuksen mukaisesti parasta mahdollista käyttökelpoista tekniikkaa hajupäästöjen vähentämiseksi. Ase-

malle on asennettu tai tullaan asentamaan muun muassa savukaa-supesuri, bitumihöyryjen talteenottolaitteisto (huuvat) sekä aktiivihillilaitteisto hajuhaittojen vähentämiseksi. Asemalla on käytetty myös bitumin sekaan sekoitettavaa hajunneutralointikemikaalia 10.6.2020 alkaen.

Naapuruussuhdelain mukaan rasituksen kohtuuttomuutta arvioidaan rasituksen syntymisen ajankohdan perusteella. Muistutuksissa ja valituksissa rasituksen on esitetty syntyneen 2019 ja 2020, ja asutus on tullut alueelle ennen rasituksen syntymistä, joten ns. aikaprioriteetti on asutuksen eduksi.

Muistuttajien ja luvansaajan käsitykset hajun häiritsevyyden voimakkuudesta poikkeavat huomattavasti toisistaan. Verrattaessa asetuksen vähimmäisetäisyyttä, mittaustuloksia, sekä hajumallin johtopäätelmiä muistutuksiin sekä kevätkesän 2020 valituksiin on havaittavissa selvä ristiriita. Muistutuksia ja valituksia on toimitettu lupaviranomaiselle nykyisen toiminnan aiheuttamasta voimakkaasta hajusta asuinkiinteistöiltä jopa noin 1 000 metrin etäisyydeltä, vaikka mallin perusteella melko voimakasta hajua ei pitäisi näin kaukana esiintyä. Hajuhaitat naapurustolle ovat ilmeisiä siitä huolimatta, että lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat yli kuusi kertaa kauempana kuin asfaltti-asetuksessa on määrätty minimietäisyydeksi asutuksen ja asfaltti-aseman välillä.

Lupaviranomaisen käsityksen mukaan lupamääräyksessä 18 b esitettyjä raja-arvoja noudattamalla luvansaajan voidaan katsoa noudattavan ympäristönsuojelulakia ja hajupäästöt pysyvät kohtuullisella tasolla. Koska asfaltti-asetuksessa ei ole asetettu hajupitoisuuden raja-arvoja, on lupaviranomainen käyttänyt hajumallinnuksessa esitettyjä hollantilaisia hajupitoisuusarvoja raja-arvoina.

Hajupäästöistä kevätkesällä 2020 tehdyn hajumallinnuksen mukaan lupamuutoksen mukaisesta asfaltin valmistuksesta syntyvä haju pysyisi 730-1100 metrin etäisyydellä lähimmillä asuinkiinteistöillä 97 %:sti aseman käyttötunneista alle hajukynnyksen ($1 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, jonka 50 % haistaa). Selvää tai voimakasta hajua (yli $3 \text{ OU}_E/\text{m}^3$) esiintyisi lähimmillä asuinkiinteistöillä alle 3 % aseman tuotantoajasta.

Korkeimmillaan pitoisuudet olisivat lähimmillä asuinkiinteistöillä $4.6-7.5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, mikä voi aiheuttaa hajuvalituksia. Tällaista melko voimakasta hajua (yli $5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$) esiintyisi aseman tuotantoajasta alle 0,1 % tuotantoajasta. Käytännössä lähimmillä asuinkiinteistöillä melko voimakasta hajua esiintyisi joitakin tunteja vuodessa.

Lahden kiinteän asfaltti-aseman piipun hajupäästömittausten tutkimusraporttien mukaan savukaasun hajukomponenttien tulokset ovat olleet alhaiset, mutta vuonna 2020 tehdyn analyysin perusteella hajupitoisuus oli korkea. Lupamääräyksen 18 a mukaisen toiminnan hajuparametrien tarkkailun lisääminen ja sallitun savupäästön hiukkaspitoisuuden alentaminen ovat tarpeen hajuhaittojen vähentämiseksi.

Lupaviranomainen katsoo, että hajumallin tuloksia ja hajupäästömitauksia voidaan pitää luotettavina ja ne antavat hyvän pohjan tehdä toiminnanharjoittajalle myönteinen lupapäätös. Mittausten ja halu-

mallin edustavuutta hajun todellisena kuvaajana on pidettävä mitausten rajallisen määrän ja mallin epävarmuustekijöiden takia kuitenkin epävarmana. Siksi mallin johtopäätelmien paikkansapitävyys on todennettava käytännössä. Tästä syystä toiminnanharjoittajan on tehtävä hajuhavaintojen ilmoitusjärjestelmä (määräys 18 c) toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen tai sen vaaran selvittämiseksi.

Ilmoitusjärjestelmän tietojen perusteella sekä lupaviranomainen, toiminnanharjoittaja että lähinaapurusto voivat arvioida, aiheuttavatko hajupäästöt kohtuutonta ympäristörasitusta, terveyshaittaa tai merkittävää viihtyvyyshaittaa. Järjestelmän tietojen perusteella luvansaaja pystyy myös parantamaan toimintaansa ja lupaviranomainen voi tarkistaa tarvittaessa lupaehtoja.

Päätöksessä lähdetään siitä lähtökohdasta, että asfaltin valmistuksessa on käytettävä sellaisia raaka-aineita ja hajun vähentämistekniikoita, joilla hajupäästöt voidaan pitää ympäristönsuojelulain mukaisina. Määräyksillä varmistetaan, etteivät haitankärsijät joudu kärsimään kohtuuttomasta hajuhaitasta ja mahdollisesta terveyshaitasta. Määrättäessä raja-arvoista on huomioitu myös se, että lähiasukkaat ovat jo herkistyneet vuoden 2019 ja 2020 hajupäästöistä. Koska hajumallinnuksen mukaan toiminnan hajupäästöt on mahdollista pitää alle raja-arvojen, ei hajupitoisuusraja-arvojen määrittäminen ole kohtuutonta.

Asfalttiaseman on ennen Peab Industri Oy:ta omistanut YIT Suomi Oy, YIT Infra Oy ja Lemminkäinen Infra Oy. Lemminkäinen Infra Oy:n 13.6.2017 teettämä melumittaus ja -mallinnus osoittavat, että toiminnan meluarvot alittavat Valtioneuvoston asetuksen asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (846/2012) 9 §:n mukaiset melutasot.

Vastaus lausuntoihin ja muistutuksiin

Tässä päätöksessä on otettu kantaa ainoastaan siihen, miten kyseisessä paikassa sijaitsevaa asfaltinvalmistusta on mahdollista tehdä siten, että ympäristönsuojelulain mukaiset ehdot täyttyvät. Lupaviranomainen katsoo, että kun luvansaaja toimii lupaehtojensa mukaisesti, myös luonnon ekologiset häiriöt jäävät vähäisiksi.

Kaiken kaikkiaan asfaltinvalmistuksessa käytettävät raaka-aineet ja tekniikat on oltava sellaisia, ettei toiminnasta voi syntyä terveyshaittaa, merkittävää viihtyvyyshaittaa eikä kohtuutonta rasitusta. Vastaukset lausuntoihin ja muistutuksiin on esitetty päätöksen perusteissa.

Asetuksen noudattaminen

Jos ympäristönsuojelulain 70 §:n mukaisesti valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän lain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan esittämättä noudatettava.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014), 5 §, 14 §, 27 §, 28 §, 30 §, 48 §, 49 §, 52 §, 54 §, 59 §, 60 §, 65 §, 70 §, 89 §, 90 §, 96 §, 116 §, 117 §, 199 §, 205 §

Valtioneuvoston asetus asfalttiasemien ympäristönsuojeluvuorokausista (846/2012), 1 §, 2 §, 5 §, 9 §.
Naapuruussuhdelaki (26/1920), 17 §

Päätöksestä tiedottaminen

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Lahden kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla kaupungin internetsivuilla sekä julkaisemalla ilmoituksen päätöksestä Uusi Lahti -sanomalehdessä. Päätös on nähtävänä Lahden Pisteessä (pääkirjaston aulatilalla), os. Kirkkokatu 31, Lahti sekä Lahden kaupungin verkkosivuilla: <https://www.lahti.fi/palvelut/luonto-ja-ymparisto/kasitellyt-ymparistoluvat>.

Tieto päätöksestä lähetetään myös asianosaisille.

Lupamaksu ja sen määräytyminen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksujen perusteet on esitetty ympäristönsuojelulaissa (205 §).

Muutoshakemus on tullut vireille 23.4.2020. Päätöksestä peritään hakijalta ympäristöluvan käsittelystä aiheutuvat kulut vireille-tuloajankohdan mukaisesti 1.1.2019 voimaan tulleen (RYLL 4.12.2018 § 70) ympäristölupataksan mukaan.

Tämän ympäristöluvan muutoshakemuksen käsittelymaksu on **6 900 euroa**. Maksu peritään, kun päätös on saanut lainvoiman.

Muutoksenhaku

Vaasan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Ote luvansaajalle, lausunnonantajille, muistuttajille sekä Vaasan hallinto-oikeudelle

Kuulutus ja lasku

Päätös tiedoksi sähköisesti

- Peab Industri Oy
- Vaasan hallinto-oikeus
- Lahden kaupungin maankäyttö ja aluehankkeet
- Lahden kaupunki, ympäristöterveys
- Hämeen ELY-keskus

Liitteenä

1. Alueen sijainti kartalla

Viranomainen:

Päivämäärä:

Pykälä:

Rakennus- ja ympäristölupalauta-
kunta

03.11.2020

§ 64

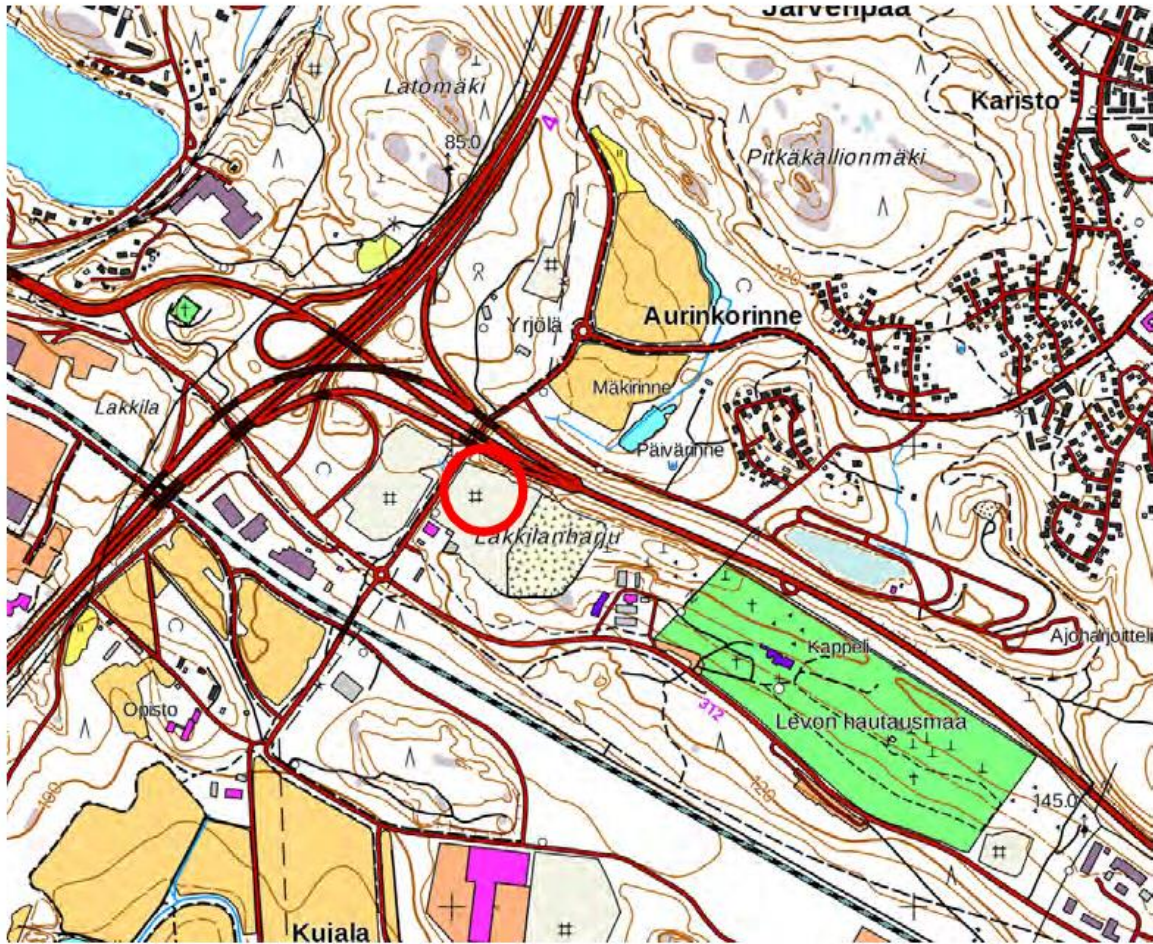
Valitusosoitus	<p>Valitusosoitus on:</p> <ol style="list-style-type: none">1) sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen);2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;3) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;4) valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;5) muulla yleistä etua valvovalla viranomaisella.
Valitusviranomainen	<p>Viranomainen, jolle valitus tehdään:</p> <p>Vaasan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus Korsholmanpuistikko 43 PL 204, 65101 Vaasa 029 56 42780 faksi 029 56 42760 vaasa.hao(at)oikeus.fi</p> <p><i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p>
Valitusaikansa alkaminen	<p>Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusai- kaan.</p> <p>Päätöksen katsotaan tulleen valitukseen oikeutettujen tietoon seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta viranomaisen verkkosivulla.</p> <p>Kuulutus on julkaistu 6.11.2020</p>

Valituksen muoto ja sisältö	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.</p> <p>Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:</p> <ul style="list-style-type: none">- päätös, johon haetaan muutosta;- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;- vaatimusten perustelut;- mihin valitusosoitus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan <p>Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.</p> <p>Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.</p> <p>Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.</p> <p>Valitukseen on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none">- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulutai juhannusaatto tai arklauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>

Tuomioistuinmaksut	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
---------------------------	--

PERUSTEVALITUSOHJE

Perustevalitusviranomaisen ja -aika	<p>Kunnan hyväksymään taksaan perustuvaan maksuun tyytymätön voi tehdä maksusta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 §:ssä tarkoitetun perustevalituksen. Perustevalituksen voi tehdä sillä perusteella, että julkinen saatava on määrätty tai maksuunpantu virheellisesti. Perustevalitus on tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.</p> <p>Lasku on maksettava perustevalituksen tekemisestä huolimatta laskuun merkittyyn eräpäivään mennessä.</p>
	<p>Viranomaisen, jolle perustevalitus tehdään, ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallinto-oikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi</p> <p><i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p>

Kuva 1. Asfalttiaseman sijainti